

BELEIDSPLAN

Westerschelde

VOORTGANGS - EN
EVALUATIERAPPORTAGE
PERIODE 1991 - 1992

Bestuurlijk Overleg Westerschelde
Middelburg, november 1993

INHOUDSOPGAVE

1.	INLEIDING	4
2.	SAMENVATTING/ RESUME	5
3.	BESTUURLIJKE SAMENWERKING	7
3.1	Werk- en overlegkaders	7
3.2	Taakgroep Westerschelde	7
3.3	LKM-Westerschelde	8
3.4	Functioneren van de overlegstructuren	8
3.5	Scheldebureau	9
4.	BELEIDS- EN BESTUURLIJKE ZAKEN	11
4.1	Beheersplan voor de Rijkswateren	11
4.2	Structuurnota Zee- en Kustvisserij	11
4.3	Provinciale visserijnota	11
4.4	Beleidsnota Openluchtrecreatie 1991-2010	11
4.5	Internationale aanwijzingen Land van Saeftinge	12
4.6	Nota windenergie	12
4.7	Westerschelde Oeververbinding	12
4.8	Natuurbeleidsplan Zeeland	13
4.9	Structuurschema Groene Ruimte	13
4.10	Stiltegebieden	13
4.11	Conclusie	13
5.	BELEIDSSECTOREN	15
5.1	Scheepvaart en zeehavenactiviteiten	15
5.1.1	Scheepvaart	15
5.1.2	Zeehavenactiviteiten	16
5.1.3	Veiligheidsbeleid	16
5.1.4	Toetsing ontwikkelingen aan het beleidsplan	17
5.2	Ecologie en waterbeheer	17
5.2.1	Zuurstof- en nutriëntenhuishouding	18
5.2.2	Microverontreinigingen	19
5.2.3	Waterbodem	20
5.2.4	Morfologische structuur en dynamiek	21
5.2.5	Toetsing ontwikkelingen aan het beleidsplan	22
5.3	Recreatie	22
5.3.1	Toetsing ontwikkelingen aan het beleidsplan	23
5.4	Visserij	23
5.4.1	Toetsing ontwikkelingen aan het beleidsplan	23
5.5	Waterkeringen	23
5.5.1	Toetsing ontwikkelingen aan het beleidsplan	23
5.6	Overige functies	24
5.6.1	Toetsing ontwikkelingen aan het beleidsplan	24
6.	VERGUNNINGEN, OPSPORING EN HANDHAVING	27
6.1	WVO-vergunningen - baggeren en storten	27
6.2	Zandwin-vergunningen	27
6.3	Spitten zeeas	27
6.4	Kokkelvisserij	27

7.	ZONERING, INRICHTING EN BEHEER	28
7. 1	Scheldebekken	28
7. 2	Mondingsgebied	29
7. 3	Hooge Platen en omgeving	30
7. 4	Middengebied	31
7. 5	Gebied Hansweert - Saeftinge	31
8.	ONDERZOEK	33
9.	INTERNATIONALE ONTWIKKELINGEN	37
	BIJLAGE	40
	Overzicht overleg- en werkkaders Beleidsplan Westerschelde	40

1. INLEIDING

Op 22 oktober 1992 is de Bestuursovereenkomst Beleidsplan Westerschelde door alle betrokken overheden ondertekend. Daarmee is de wens vervuld om een bestuurlijk kader te vormen, waarbinnen de conflicten tussen functies en activiteiten in het Westerscheldegebied in een onderlinge samenhang en duurzaam kunnen worden opgelost. Het beleidsplan zelf is in maart 1991 vastgesteld. Kort daarna is het gevolgd door een plan voor te ondernemen acties om het beleid daadwerkelijk uit te voeren.

De hoofddoelstelling die in het beleidsplan voor het Westerschelde-estuarium is geformuleerd, ligt voor onbepaalde tijd vast. Ook de functies van het estuarium zijn binnen het bestek van enkele jaren te beschouwen als vaste gegevens. Waar functies met elkaar in conflict zijn, of dat in de toekomst kunnen zijn, geeft het beleidsplan de richting aan waarin problemen dienen te worden opgelost.

Bij de opstelling van het plan is besloten tot een tweejaarlijkse rapportage. Deze heeft meerdere functies:

- evaluatie van het gevoerde beleid;
- inventarisatie van alle relevante ontwikkelingen en toetsing daarvan aan het vastgestelde beleid;
- inzicht bieden in de voortgang van het aan het beleidsplan gekoppelde actieplan;
- vergelijking van nieuwe onderzoeksresultaten met eerder gedane aannamen;
- ruimte bieden voor voorstellen om het beleid bij te stellen.

Voor u ligt de Voortgangs- en Evaluatierapportage over de periode 1991-1992. De ontwikkelingen tot en met 31 december 1992 zijn hierin opgenomen. Deze periode is gekozen in verband met de datum van vaststelling van het beleidsplan (maart 1991). De oorspronkelijke hoofddeling van het Beleidsplan Westerschelde is zoveel mogelijk aangehouden. In de introductie van de hoofdstukken over beleidsontwikkelingen wordt een beknopte samenvatting gegeven van de hoofdpunten die over het betreffende onderwerp in het beleidsplan zijn geformuleerd. Deze samenvattingen mogen niet worden gelezen als een gekwalificeerde bewerking van het beleidsplan. Zij dienen slechts als referentie. In de marge van de tekst is een codering opgenomen die verwijst naar het bij het beleidsplan behorende 'Tijdschema uitvoering actieplan'.

Slikken en schorren zijn belangrijke ecotypen in de Westerschelde.

2. ■ SAMENVATTING

Voor het Westerschelde-estuarium en het mondingsgebied is in het beleidsplan de volgende hoofddoelstelling geformuleerd:

Het met behoud en inachtneming van de scheepvaartfunctie van het gebied en de ontwikkelingsmogelijkheden daarvan (met de daaraan gekoppelde zeehaven- en industriële activiteiten), creëren van een zodanige situatie, dat natuurfuncties kunnen worden gehandhaafd en hersteld en voorts potentiële natuurwaarden kunnen worden ontwikkeld. Dat dient tevens te leiden tot een goede uitgangssituatie voor de ontwikkeling van visserij- en recreatiefuncties. Het belang van de waterkeringen dient daarbij te worden gewaarborgd.

De drie belangrijkste sleutelbegrippen in het beleid voor de Westerschelde zijn scheepvaart, milieu en veiligheid. Concrete plannen voor bouwprojecten op of direct aan de oevers, hebben geleid tot een studie naar de risico's van het vervoer van gevaarlijke stoffen. De uitkomst van deze nog lopende studie kan de besluitvorming en uitvoering van deze projecten beïnvloeden.

In de evaluatieperiode zijn provinciale nota's verschenen over de visserij en de plaatsing van windenergieturbines. De provincie ondersteunt hierin het rijksbeleid om vergunningssystemen in te voeren voor de kokkelvisserij en voor de situering van windenergie-installaties.

Het rapport 'Het Schelde-estuarium meer dan een vaarweg' van de projectgroep Oost-west introduceert ten opzichte van het Beleidsplan Westerschelde nieuwe inzichten en draagt onder meer andere oplossingen aan voor de inrichting van het oostelijk deel van het gebied. Het rapport geeft aan dat ten behoeve van een ecologisch herstel van het Schelde-estuarium maatregelen in het gehele getijdegebied van Vlissingen tot aan Gent zouden moeten worden uitgevoerd. Op korte termijn zou onder meer de zandwinning in het oostelijk deel kunnen worden geconcentreerd, gecombineerd met baggerwerk voor het onderhoud van de vaargeul. Het rapport noemt ook de sanering van de waterbodem in de Zeeschelde en proeven met de inrichting van overstromingsgebieden ter vergroting van het kombegend vermogen van de rivier.

Dat dit niet uitsluitend een Nederlandse aangelegenheid is blijkt uit het in Vlaanderen uitgebrachte Natuurontwikkelingsplan. In dit plan wordt de Scheldevallei aangewezen als 'impulsgebied'. Dit betekent dat voor het behoud en herstel van de natuur in het gebied extra gelden zijn vrijgemaakt. De Vlaamse en Nederlandse ideeën zijn echter afhankelijk van de verbetering van de waterkwaliteit.

Diverse (landelijke) nota's en projecten passeren de revue. Sommige zijn in voorbereiding, andere inmiddels uitgevoerd. Telkens is alleen aangestipt wat relevant is voor de Westerschelde.

Conclusies over bijstelling of wijziging van het Beleidsplan Westerschelde zijn per hoofdstuk opgenomen.

Afrondend wordt een vooruitblik gegeven op lopende of toekomstige internationale ontwikkelingen, waaronder de waterverdragen tussen België en Nederland.

RESUME

Les principaux objectifs du plan d'action dans l'Escaut occidental et la région de son embouchure sont formulés comme suit:

Créer et maintenir, en respectant la fonction de navigation de la région ainsi que son potentiel d'expansion (joint aux activités industrielles et portuaires) une situation telle que les fonctions naturelles puissent être maintenues et rétablies, et qu'en outre des valeurs naturelles potentielles puissent être développées. Tout ceci devrait entraîner une excellente situation de départ, en vue d'amplifier les conditions liées à la pêche et aux activités récréatives. Les impératifs concernant les barrages seront également respectés.

Les trois grands axes de la politique dans l'Escaut occidental sont la navigation, l'environnement et la sécurité. La planification concrète des projets de construction sur les rives de l'Escaut ou dans leur proximité immédiate a conduit à une étude sur les risques du transport de matières dangereuses. Le résultat de cette étude, qui est encore menée actuellement, pourra influencer le processus décisionnel et l'exécution des projets.

Lors de la phase d'évaluation les provinces ont publié des notices sur la navigation de pêche et l'installation de turbines à énergie éolienne. Dans ce domaine la province soutient la

politique gouvernementale visant à introduire des systèmes d'autorisation pour la pêche aux palourdes et la localisation des installations à énergie éolienne.

Le rapport "L'estuaire de l'Escaut, plus qu'une voie navigable", élaboré par le groupe responsable du projet Oostwest, livre de nouvelles idées par rapport au Plan d'action dans l'Escaut occidental et présente notamment d'autres solutions pour aménager la partie orientale de la région. Ce rapport indique que pour rétablir l'équilibre écologique dans l'estuaire de l'Escaut, des mesures devraient être appliquées dans toute la zone de marée allant de Vlissingen à Gand. A brève échéance il serait notamment possible de concentrer la récupération de sable dans la zone orientale et de la compléter de travaux de dragage pour l'entretien du chenal. Le rapport cite également l'assainissement des alluvions dans l'Escaut supérieur et les tentatives d'aménagement des régions submergées.

Cette question ne concerne pas seulement les Pays-Bas comme le montre le Plan de Développement Naturel publié par la Flandre. Dans ce document la vallée de l'Escaut est appelée "zone à stimuler". Des crédits supplémentaires ont donc été libérés pour préserver et rétablir la nature dans cette région. Mais les idées en Flandre et aux Pays-Bas dépendent de l'amélioration de la qualité de l'eau.

Divers notes et projets (locaux) sont passés en revue. Certains sont en cours d'élaboration, d'autres ont déjà été appliqués. Dans chaque cas seuls sont mentionnés les documents qui ont trait à l'Escaut occidental.

Les conclusions sur l'adaptation ou la modification du Plan d'action relatif à l'Escaut occidental figurent chapitre par chapitre.

Enfin on esquisse une perspective d'avenir sur les développements internationaux actuels ou ultérieurs, en particulier les traités fluviaux et maritimes entre la Belgique et les Pays-Bas.

*De Braakmanhaven bij
Terneuzen*

3.

■ BESTUURLIJKE SAMENWERKING

Uit het beleidsplan:

Voor de ontwikkeling en het opstellen van het Beleidsplan Westerschelde is een structuur ingesteld bestaande uit het Bestuurlijk Klankbordforum en op werkniveau de Kerngroep. Alle bij het Westerscheldebeleid betrokken overheden zijn vertegenwoordigd. De provincie Zeeland treedt op als bestuurlijk coördinator. Verder nemen deel: de Ministeries van Verkeer en Waterstaat, Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer, Landbouw, Natuurbeheer en Visserij, Economische Zaken en Financiën; voorts de gemeenten en waterschappen die aan de Westerschelde grenzen. De Belgische staat is vertegenwoordigd door een waarnemer van de Antwerpse Zeehavendienst. Het beleid vindt voor de diverse niveaus een gemeenschappelijke basis in het beleidsplan, zodra over dit document consensus bestaat. Nadat het plan is vastgesteld zal de overlegstructuur worden gehandhaafd.

3.1

Werk- en overlegkaders

De ondertekening van de bestuursovereenkomst en daarmee de formele vaststelling van het Beleidsplan Westerschelde markeert een verandering van functie voor de verschillende werk- en overlegkaders die bij het beleid zijn betrokken. Voorheen lag het accent op de inhoudelijke voorbereiding en onderbouwing van het beleidsplan en op het verkrijgen van bestuurlijke overeenstemming over doelstellingen, maatregelen en uit te voeren acties.

Nu ligt het zwaartepunt vooral op de uitvoering van het plan. De voortgang van de diverse voorgenomen acties dient te worden bewaakt. Onderdelen van het plan moeten worden aangepast wanneer evaluaties daartoe aanleiding geven. Nieuwe plannen en werkzaamheden moeten worden getoetst.

Deze functieverandering is zichtbaar gemaakt in een nieuwe naamgeving aan de werk- en overlegkaders.

Het 'Bestuurlijk Klankbordforum' heet voortaan 'Bestuurlijk Overleg Westerschelde'. De voormalige 'Agendacommissie' is omgedoopt tot 'Dagelijks Bestuur Westerschelde'. De nieuwe naam van de oude 'Kerngroep' luidt: 'Werkgroep Westerschelde'.

Het voorzitterschap van het Dagelijks Bestuur en het Bestuurlijk Overleg wordt momenteel bekleed door mevr. L. Nederhoed-Zijlstra, gedeputeerde voor de ruimtelijke ordening in Zeeland.

Aan de Werkgroep Westerschelde zijn vertegenwoordigers toegevoegd van de waterschappen en van de Scheldegemeenten. Daarmee is het zicht verbeterd op alle ontwikkelingen in het Westerscheldegebied.

De personele bezetting van de werk- en overlegkaders is grotendeels ongewijzigd gebleven (zie bijlage).

De afdeling Scheldemond van het Directoraat Generaal Scheepvaart en Maritieme Zaken is opgegaan in de directie Zeeland van Rijkswaterstaat.

3.2

Taakgroep Westerschelde

Tijdens de ontwikkeling van het Beleidsplan Westerschelde is bij de betrokken gemeenten de wens ontstaan een gezamenlijke en permanente inbreng te hebben in de uitvoering van het beleid. Deze bundeling van krachten zou met name stem moeten geven aan de gemeentelijke standpunten op het gebied van de milieuzorg.

Op gemeentelijk initiatief is daartoe in juni 1991 de 'Taakgroep Westerschelde' opgericht. Negen van de elf Westerscheldegemeenten hebben zich daarbij aangesloten. De gemeenten Terneuzen en Kapelle laten zich niet vertegenwoordigen. De gemeente Kapelle wordt wel op de hoogte gehouden; terwijl de gemeente Terneuzen lid is van het Dagelijks Bestuur Westerschelde. De Zeeuwse Waterschapsbond heeft één vertegenwoordiger in de Taakgroep.

De Taakgroep neemt zich in haar hoofddoelstelling voor:

'Standpunten te formuleren ten aanzien van het beleid dat gevoerd wordt door (inter)nationale overheden met betrekking tot de (Wester)schelde, om de riviervervuiling met de daarbij behorende consequenties te beheersen en te verminderen.'

De Taakgroep spreekt zich uit over de gemeentelijke vertegenwoordiging in diverse overlegplatforms. Zo is de secretaris van de Taakgroep lid van de Werkgroep Westerschelde. In het Dagelijks Bestuur Westerschelde is de Taakgroep formeel niet vertegenwoordigd, maar daar kan indirect inbreng worden geleverd via de beide gemeentelijke DB-leden. Daarnaast worden concrete ontwikkelingen gevolgd op het gebied van de scheepvaart, havenfaciliteiten en regelgeving. De voorgenomen verdieping van de Westerschelde dient in de ogen van de Taakgroep op ecologisch verantwoorde wijze te worden uitgevoerd. Door middel van grensoverschrijdende contacten en activiteiten wil de Taakgroep er toe bijdragen dat voor het gehele Scheldestroomgebied een plan wordt ontwikkeld naar het model van het Beleidsplan Westerschelde.

3. 3

LKM-Westerschelde

In heel Zeeland bestaan contactgroepen voor milieu-aangelegenheden, de zogeheten Lokale Contactgroepen Milieu 'LKM's'. In januari 1993 wordt ook voor de Westerschelde officieel een dergelijke contactgroep geïnstalleerd. Deze houdt zich bezig met de handhaving van de milieuregelgeving op de Westerschelde, het Kanaal van Terneuzen naar Gent en het Veerse Meer. De belangrijkste taken zijn:

- toetsing van vergunningen en verordeningen op handhaafbaarheid;
- uitwisseling van informatie en afstemming van toezicht en surveillance;
- coördinatie bij actief optreden in handhavingssituaties;
- informeren van de bestuurders (bevoegd gezag) en het Openbaar Ministerie over gesignaleerde knelpunten.

De directie Zeeland van Rijkswaterstaat en de Rijkspolitie te Water afdeling Vlissingen krijgen een vaste zetel in de LKM-Westerschelde. Zo nodig kunnen het Openbaar Ministerie, de Inspectie van de Volksgezondheid voor de Milieuhygiëne, de provincie en de aangrenzende waterschappen en gemeenten deelnemen.

3. 4

Functioneren van de overlegstructuren

Nadat het Beleidsplan Westerschelde werd vastgesteld en de bestuursovereenkomst ondertekend, is geen sluitende procedure ontwikkeld voor de communicatie over nieuwe ontwikkelingen die zich op kleine of grotere schaal voordoen. Zo blijkt in de praktijk geen eenduidige instructie te bestaan over welke voornemens of activiteiten, op welke wijze en op welk tijdstip (vooraf/ achteraf) aan het Bestuurlijk Overleg moeten worden voorgelegd. Evenmin zijn algemeen geldende lijnen aangegeven voor de behandeling van nieuwe ontwikkelingen door de Werkgroep, het Dagelijks Bestuur en het Bestuurlijk Overleg Westerschelde.

In het beleidsplan is alleen globaal aangegeven hoe de onderlinge communicatie en het overleg zouden kunnen worden georganiseerd. In de praktijk leidt dat tot de volgende problemen:

- Er is geen actueel overzicht van de belangrijkste ontwikkelingen die plaatsvinden. Deze leemte bleek onder meer tijdens het opstellen van deze Voortgangs- en Evaluatierapportage. Relevante stukjes voor het totaal-overzicht moesten door alle partners apart worden aangeleverd.
- Plannen voor nieuwe ontwikkelingen of activiteiten worden soms zeer laat of in het geheel niet ingediend. De termijn waarbinnen gereageerd moet worden is daardoor soms erg krap.
- De procedurelijn via Werkgroep en Dagelijks Bestuur is als gevolg van de lage vergaderfrequentie erg tijdrovend en, in geval van een schriftelijke ronde, ook bijzonder afstandelijk.
- Het secretariaat van de Werkgroep Westerschelde, ondergebracht bij Rijkswaterstaat directie Zeeland, beperkt zich tot administratieve afhandeling. Pre-adviezen voor behan-

deling in de Werkgroep worden opgesteld door een ad-hoc groepje uit de Werkgroep. In de praktijk werkt deze constructie gebrekkig.

In 1993 zal het Bestuurlijk Overleg Westerschelde aan de hand van voorstellen van de Werkgroep Westerschelde bezien hoe deze problemen opgelost en de procedures verbeterd kunnen worden; dit met behoud van de gekozen lijn dat de verantwoordelijkheid voor toetsing aan het beleidsplan in eerste instantie bij de participanten zelf ligt.

3.5 Scheldebureau

Eind 1992 is in de Werkgroep Westerschelde de wenselijkheid besproken om een Scheldebureau in te richten dat zou moeten dienen als een 'loket' voor beleids- en bestuurszaken. Het bureau zou onder meer:

- de voortgang van het actieplan moeten bijhouden;
- een coördinerende rol kunnen hebben tussen de diverse betrokken overheden;
- ondersteuning kunnen verlenen aan de overlegvormen van het Bestuurlijk Overleg Westerschelde;
- ontwikkelingen in het gebied en onderzoeksgegevens moeten bijhouden;
- een nieuwsbrief uitgeven, en zo meer.

Een dergelijk Scheldebureau zou op den duur met Vlaamse overheidsinstanties kunnen worden opgezet waarbij uiteindelijk kan worden toegewerkt naar een beleidsplan en actieplan voor het Schelde-estuarium of zelfs het gehele Scheldestroomgebied. In 1993 zullen de mogelijkheden nader bekeken worden. De bevindingen worden voorgelegd aan het Dagelijks Bestuur Westerschelde.

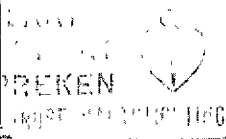
Een onbemande radarpost in het
Verdronken land van Saeftinge

LIEVE JONGENS

Ik VRAAG ME NIET MEER AF HOE JULLIE HET ERDOEN, alleen in huis; want voor mijn gevoel zijn de rollen omgedraaid. Jullie zouden JE bezocht kunnen maken om ons. We liggen nu met de motorboot veilig in een jachthaven in Texelneuzen. Maar voordat we hier waren heb ik het wel benauwd gehad op de Westerschelde. Pa wilde dit jaar met alle geweld naar Zeeuws Vlaanderen. Jullie kennen dat wel: vouwfletsjes opgepoetst paraat aan nek... Nou dat hebben we geweten. De Westerschelde doe je niet voor je ontspanning. Zodra we bij Hanswaart door de sluis waren werden we meegenomen door een sterke stroom. Voor en achter, overal om ons heen, voeren ineens enorme zeeschepen en binnenvaartschepen. Ze hadden er behoorlijk de vaart in. Pa deed natuurlijk net of dit z'n dagelijkse werk was. Ik zag wel dat hij zich ook een heel klein beetje balleyde in de golven en de sterke stroom. En ik maar binnensmonds schietgebedjes prevelen: 'als de motor het maar blijft doen' als dit avontuur goed oploopt. TRAKTEER IK OP TAART.

VEEL LIEFS, MAAS

JOHAN EN PETER

BROEKHUIZEN

POORTWEG 12

3144 BA MAASSLUIS.

4.

■ BELEIDS- EN BESTUURLIJKE ZAKEN

Uit het beleidsplan:

Het beleidsplan omvat alle beleidsvelden die voor het Westerscheldesysteem van belang zijn. Er wordt uitgegaan van wederzijdse afstemming met andere plannen op internationaal niveau, rijksniveau, provinciaal niveau en gemeentelijk/waterschapsniveau. Naast de van overheidswege opgestelde beleidsnota's heeft het beleidsplan ook raakvlakken met voor de Westerschelde relevante wettelijke regelingen en overeenkomsten. In verband met het bindend karakter van dergelijke regelingen, worden deze in het beleidsplan bij de nadere planuitwerking als uitgangspunt meegenomen.

4. 1

Beheersplan voor de Rijkswateren

In mei 1992 is het ontwerp-Beheersplan voor de Rijkswateren uitgebracht. Hierin is het beleid zoals dat in de derde Nota waterhuishouding is geformuleerd, uitgewerkt voor de wateren die door het rijk worden beheerd. Daarop aansluitend is in de Regionota Zeeuwse Rijkswateren een nadere uitwerking gegeven voor de projecten die binnen de planperiode 1992-1996 in het kader van het integraal waterbeheer in de eigen regio zullen worden uitgevoerd. Het nationale beheersplan heeft een wettelijke status; de regionota heeft die niet. Zij gaat enkel dieper in op de materie en bevat een programma van maatregelen die zijn ontleend aan:

- de toegekende functies en de waterkwaliteitsdoelstellingen uit derde Nota waterhuishouding;
- het Beheersplan voor de Rijkswateren;
- het Actieplan uit het Beleidsplan Westerschelde.

4. 2

Structuurnota Zee- en Kustvisserij

De Structuurnota Zee- en Kustvisserij besteedt in het hoofdstuk 'Natuur en visserij' aandacht aan de regulering van de visserij terwille van het behoud van natuurwaarden. Dit spoort met het Beleidsplan Westerschelde, waarin voor het Hooge Platencomplex een terughoudend beleid voor de kokkelvisserij is vastgelegd. In de nota is het beleidspunt opgenomen dat met België overeenstemming dient te worden bereikt over de introductie van een vergunningensysteem voor de visserij waaronder ook de kokkelvisserij.

4. 3

Provinciale visserijnota

De provincie Zeeland heeft gedurende de verslagperiode een nieuwe visserijnota uitgebracht. Daarin wordt als beleidsvoornemen een vergunningsstelsel voor de kokkelvisserij genoemd. Ervan uitgaande dat voor het Hooge Platengebied een terughoudend beleid wordt gevoerd met het verlenen van vergunningen, strookt het beleidsvoornemen met wat over dit punt in het Beleidsplan Westerschelde is opgenomen. Geadviseerd is in de nota een paragraaf op te nemen over de economische betekenis van de Westerschelde als kraamkamer voor diverse vissoorten.

4. 4

Beleidsnota Openluchtrecreatie 1992-2010

De nota 'Kiezen voor recreatie' verwoordt als hoofddoelstelling: de instandhouding, uitbreiding en verbetering van recreatiemogelijkheden. Dit doel zal worden gerealiseerd via een thematische benadering. De recreatieve functie van de Westerschelde sluit aan bij het thema

'Nederland Waterland'. De Westerschelde is opgenomen in het basisnetwerk van landelijke toervaartroutes. Gestreefd wordt naar het opheffen van het tekort aan lig-, vlucht- en passantenplaatsen voor de grote watersport. De oevers in de monding van de Westerschelde hebben in de nota de aanduiding 'Oeverzone's Nederland Waterland' gekregen, terwijl de Westerschelde en het mondingsgebied als 'Grootvaarwatergebied' worden aangemerkt.

4. 5

Internationale aanwijzingen Land van Saeflinge

De voorgenomen aanmelding van Saeflinge als wetland volgens de Conventie van Ramsar is opgenomen in het Meerjarenprogramma Natuur en Landschap 1992-1996. De feitelijke aanwijzing moet nog plaatsvinden. Dan zal ook de aanwijzing als speciale beschermingszone volgens de Europese vogelrichtlijn tot stand worden gebracht. De procedure daarvoor loopt. Naar verwachting zal in 1993 deze procedure geheel of gedeeltelijk worden afgerond.

4. 6

Nota Windenergie

In december 1992 heeft het college van Gedeputeerde Staten van Zeeland de Beleidsnota Windenergie voorlopig vastgesteld. Daarin wordt, met name vanuit de ruimtelijke invalshoek, aangegeven op welke wijze in Zeeland vorm kan worden gegeven aan het streven om rond het jaar 2000 een windenergievermogen van 250 MW te hebben geïnstalleerd. Er zijn door de provincie elf locaties geselecteerd die geschikt zijn voor de uitvoering van een groot windproject (parkopstellingen van ca. 30 MW). Uiteindelijk zullen vijf locaties kunnen worden benut. Na inspraak en overleg met o.a. de deelnemers aan het Westerschelde Overleg zal de nota in de eerste helft van 1993 definitief worden vastgesteld.

De nota heeft uitsluitend betrekking op landlocaties. Het buitendijks gebied wordt buiten beschouwing gelaten. De mogelijk toekomstige keuze voor waterlocaties vraagt volgens de nota om aanvullend beleid in het kader van een aangekondigde evaluatie.

Momenteel worden op de binnendijkse randen van het estuarium zes locaties geschikt bevonden voor de uitvoering van grote windenergieprojecten: het gebied rond de Schelde-Rijnverbinding, de Kop van Hontenisse, de Hoofdplaatpolder, het Sloegebied, de Willem-Annapolder en de Fredericapolder. Daarnaast zijn grote delen van de Westerschelderand in beginsel geschikt bevonden voor kleine en middelgrote projecten. Voor die projecten geldt overigens het voorbehoud van plaatsgebonden afweging op grond van de bestaande algemene toetsingscriteria omtrent geluid, landschap, bufferzones, vaarwegbelangen en dergelijke. De belangen van enkele typische functies van de Westerschelde, zoals de zeewering, de scheepvaart (radar, marifoon, veiligheidszones), hoogwatervluchtplaatsen en bufferzones rond natuurgebieden, leiden bij de afweging tot aanvullende criteria.

4. 7

Westerschelde Oeververbinding

In de verslagperiode is een streekplanuitwerking WOV uitgebracht. Daarin komen effecten van de aanleg van een oeververbinding aan de orde op het water en het buitendijks gebied. In de antwoordnota bij de streekplanuitwerking wordt meer in detail ingegaan op zaken die voor de Westerschelde belangrijk zijn, onder andere een eventuele beperkte aanpassing van een ankerplaats in de Everingen, de verlegging van de waterkering bij Staartsche Nol en de gevolgen voor de stroombeeldsituatie. De Werkgroep Westerschelde heeft in haar reactie op de antwoordnota het Dagelijks Bestuur gewezen op de functie-aanduiding in het Beleidsplan Westerschelde met betrekking tot de Middelpaalt. Deze functie - natuurbehoud plus waterstaatsdoel-einden/ recreatief medegebruik onder voorwaarden - dient te zijn gewaarborgd.

Twee aannemerscombinaties hebben inmiddels ontwerpen ingediend voor een vaste oeververbinding met kostprijs voor de aanleg en het onderhoud. De ontwerpen zijn gebaseerd op geboorde tunnels.

Wanneer uiteindelijk voor een geboorde tunnel zou worden gekozen, verschillen de consequenties voor het water en het te doorsnijden buitendijks gebied van de Westerschelde van de

effecten die tot nu toe in de streekplanuitwerking WOV werden voorzien:

- er moet een grotere hoeveelheid vrijkomende specie (o.a. Boomse klei) worden geborgen. Daarbij kan berging in de Westerschelde in het geding zijn;
- als een tunnel volledig wordt geboord, zullen het buitendijks gebied en de platen in de Westerschelde nauwelijks worden doorsneden;
- de waterkering wordt niet langer bovengronds gekruist;
- er zijn geen eilanden nodig voor de pylonen waaraan de brug hangt die de veiligheid van de scheepvaart beïnvloeden en de ankerplaatsen behoeven niet te worden aangepast;
- er blijft een onbeperkte doorvaarthoogte voor de scheepvaart, ook in het nevenvaarwater;
- zo de WOV al effect zou hebben op het stroombeeld, dan zal dat in geval van een volledig geboorde tunnel nihil zijn.

4. 8

Natuurbeleidsplan Zeeland

In 1991 is door het college van Gedeputeerde Staten het 'Voorontwerp voor begrenzing van Relatienotagebieden (2e fase) en Natuurontwikkelingsprojecten' vastgesteld. Het is de Zeeuwse uitwerking van het Natuurbeleidsplan (NBP).

De Provinciale Commissie Beheer Landbouwgronden (PCBL) heeft voor het gebied noordelijk van de Westerschelde inmiddels het Begrenzingenplan Walcheren (natuurontwikkeling) in ontwerp gereed. Nadat G.S. het heeft vastgesteld zal dit plan op 1 april 1993 in werking treden.

In Zeeuwsch-Vlaanderen start in het eerste kwartaal van 1993 de inspraakprocedure voor het 'Voorontwerp van het Begrenzingenplan Zeeuwsch-Vlaanderen' en het 'Beheersplan Zeeuwsch-Vlaanderen 1993' (Relatienota).

Omdat de werking van het NBP zich in ruimtelijke zin niet uitstrekt over de buitendijkse gebieden in de deltawateren, is geen wijziging aan de orde van het Beleidsplan Westerschelde.

4. 9

Structuurschema Groene Ruimte

In oktober 1992 heeft het kabinet het eerste deel van het Structuurschema Groene Ruimte aan de Tweede Kamer aangeboden. Dit document bevat de doelstellingen en hoofdlijnen van het ruimtelijk beleid van het rijk voor een aantal functies van het landelijk gebied. Met name de beleidsuitspraken over natuur, landschap, openluchtrecreatie en visserij hebben ook betrekking op de Westerschelde.

4.10

Stiltegebieden

Mogelijkheden voor het instellen van stiltegebieden bevinden zich momenteel bij Gedeputeerde Staten van Zeeland in een fase van politieke afweging. Doordat voor stiltegebieden nog geen provinciale verordening bestaat ontbreekt ook het instrumentarium voor de handhaving in wettelijke stiltegebieden in en aan de Westerschelde.

4.11

Conclusie

De verschenen nota's sporen met het Beleidsplan Westerschelde en wijken niet af van het daarin vastgelegde beleid. Er zijn daarom geen redenen om het beleidsplan aan het landelijk en/of provinciaal beleid aan te passen.

*Scheepvaart van en naar
Antwerpen*

5.

■ BELEIDSSECTOREN

Uit het beleidsplan:

De Westerschelde is op de eerste plaats een hoofdvaarwater voor de scheepvaart en toegangsweg voor de havens die aan de Schelde liggen. Deze functie dient te worden gewaarborgd en ook versterkt wanneer de verdere ontwikkeling van zeehavenactiviteiten dat vereist. De verdieping van het vaarwater hangt hiermee nauw samen. Bijzondere aandacht wordt besteed aan een samenhangend veiligheidsbeleid dat zowel preventieve als curatieve maatregelen omvat voor de scheepvaart, de recreatievaart en een aantal flankerende activiteiten.

Recreatie in het algemeen kan minimaal op hetzelfde niveau worden gehandhaafd en in sommige gevallen gecontroleerd worden uitgebreid. Recreatief medegebruik van gebieden met natuurwaarde is na zorgvuldige afweging van belangen mogelijk. Recreatievaart kan zich om veiligheidsredenen niet verder ontwikkelen.

De omvang en de kwaliteit van de visvangst dient te worden versterkt. Maatregelen die daartoe moeten worden genomen vallen in hoge mate samen met de doelen die zijn gesteld voor de verbetering van de waterkwaliteit. Waar visserijbelangen botsen met natuurbelangen dient regulerend te worden opgetreden.

De zorg voor de waterkeringen vraagt om aanhoudende maatregelen tegen de erosie van zandige kusten en schorranden. Indien mogelijk zal daarbij worden gekozen voor toepassing van materialen die een gunstig effect hebben op de ontwikkeling van natuur.

Het beleid voor de overige functies zoals jacht, benutting van windenergie en delfstoffenwinning, dient voortdurend te worden afgewogen tegen de belangen van de hoofd-functies van de Westerschelde.

5.1

Scheepvaart en zeehavenactiviteiten

5.1.1

Scheepvaart

Tal van zaken die in het Beleidsplan over de scheepvaart zijn vastgelegd, hebben een sterke relatie met het veiligheidsbeleid en worden onder die noemer behandeld. Enkele ontwikkelingen die een belangrijke rol spelen in de dagelijkse praktijk van de scheepvaart zelf zijn hieronder opgesomd.

A1

Toezicht

Ter voorkoming van illegale activiteiten, zoals het spoelen van tanks en ontgassen van schepen, zullen na opheffing van de Patrouille Opsporings Dienst (P.O.D.) Westerschelde (per 1-1-1994) vaartuigen van Rijkswaterstaat en de Rijkspolitie te Water worden ingezet, geassisteerd door particuliere maatschappijen.

Grotere gastankers worden momenteel nog begeleid door de P.O.D. en via de Scheldera-darketen door middel van een regime van verplichte meldingspunten en verplicht marifoongebruik. Er wordt gewerkt aan een systeem dat de herkenbaarheid van deze schepen vergroot.

Overleg tussen D.G.S.M. en de Rijksinspectie voor de Milieuhygiëne heeft geleid tot nieuwe initiatieven om meer greep te krijgen op het ontgassen van schepen dan nu mogelijk is op grond van het Scheepvaartreglement Westerschelde.

A2

Milieuzorg

Over de actiepunten die het Milieubeleidsplan voor de Scheepvaart (1991-1994) noemt over de afgifte van afvalstoffen, verdichting van het netwerk van havenontvangstinstallaties,

scherper toezicht op illegale lozers en een intensiever overleg met havenbeheerders, worden geen nieuwe plannen of ontwikkelingen in de regio Westerschelde gerapporteerd.

A3a Kompas en marifoon

Voorgenomen acties om in de binnenvaart en de grotere watersport kompas en marifoon aan boord te verplichten, zijn nog in discussie. Er bestaat nog geen eensluidend oordeel over de noodzaak de bestaande regelgeving aan te passen.

A3b Snelheidslimiet

Uit onderzoek is gebleken dat er geen rechtstreeks verband bestaat tussen snel voorbij varende schepen op de Westerschelde en de troskrachten van de afgemeerde schepen in de haven van Walsoorden. Verder onderzoek naar het effect van een snelheidslimiet op het traject Terneuzen-Hansweert is nog niet gestart. Hoewel de problemen in verband met de komst van vierbaks duwvaart groter kunnen worden, zal het instellen van een snelheidslimiet, gezien de bestaande verdragsrechtelijke verplichtingen tegenover België, niet eenvoudig zijn. Vooralsnog zal zowel voor de zeevaart als voor de binnenvaart goed zeemanschap problemen op dit traject moeten voorkomen.

A3d Geleiding recreatievaart

Het jaarlijks overleg tussen Rijkswaterstaat en de watersportverenigingen heeft op enkele plaatsen geleid tot de markering van speciale routes voor de recreatievaart en de binnenvaart. Zo is op verzoek van de watersportvereniging Breskens eind 1992 als alternatieve route en ter ontlasting van het Oostgat een permanente betonning aangelegd voor de recreatievaart in de verder zeewaarts gelegen Geul van de Walvischstaart. Mede door de goede aanduiding van deze speciale routes op zeekaarten en in vaargidsen voldoet dit systeem uitstekend.

De realisatie van zogenaamde zebra's op de kruispunten van recreatievaart en beroepsvaart is nog in studie. Een probleem daarbij is dat hiervoor geen officiële (internationaal) erkende markering of betonning bestaat. Ter beperking van de (recreatieve) verstoring van het Hooge Platen-complex zou volgens het beleidsplan de betonning in het Vaarwater langs Hoofdplaat zo mogelijk naar de Zeeuwsch-Vlaamse kust moeten worden verlegd. Uit inventariserend onderzoek is echter gebleken dat de mogelijkheden daartoe op korte termijn uiterst beperkt zijn in verband met de aanwezigheid van obstakels onder water (oude steenhoop), die slechts tegen zeer hoge kosten verwijderd kunnen worden. Daarnaast laat de beperkte geulbreedte een grote verschuiving niet toe.

5.1.2 Zeehavenactiviteiten

A3e Overslag op stroom

Overslag op stroom is momenteel toegestaan in de Everingen en de Put van Terneuzen. Dit geldt niet voor gastankers.

De algemene indruk bestaat dat de overslag vlot en veilig verloopt. In de komende tijd zal door Rijkswaterstaat worden onderzocht of en hoe het nog bestaande risico verder kan worden teruggedrongen. De Rijksinspectie voor de Milieuhygiëne is bereid aan een dergelijk vervolgonderzoek mee te werken.

5.1.3 Veiligheidsbeleid

A3c Vervoer gevaarlijke stoffen

Medio december 1991 is naar aanleiding van het rapport 'Risico van het transport van LPG door het Oostgat' een nieuw onderzoek gestart naar de transportrisico's van het vervoer van gevaarlijke stoffen op de gehele Westerschelde. Volgens verwachting zal dit onderzoek in de

loop van 1993 worden afgerond. Dit onderwerp heeft een nauwe relatie met de veiligheidsaspecten in het ruimtelijk beleid (zie ook paragraaf 7. 2 - 'Waterfront').

Registratie gevaarlijke stoffen

In overleg met België worden mogelijkheden gezocht om meer inzicht te krijgen in soorten, aantallen en hoeveelheden te vervoeren of vervoerde gevaarlijke stoffen.

Een ander resultaat van het overleg met België is de invoering van de verscherpte loodsplicht voor schepen die Antwerpen als bestemming hebben.

A3f Calamiteiten

Begin 1992 is een basisovereenkomst met een bijbehorend uitvoeringsreglement van kracht geworden over de samenwerking bij het bestrijden van de gevolgen van een ongeval op de Westerschelde en het Kanaal van Terneuzen-Gent. Bij deze overeenkomst zijn de volgende instanties betrokken:

- Rijkswaterstaat directie Zeeland
- Havenschappen Vlissingen en Terneuzen
- Vaarwegmarkeringsdienst D.G.S.M.
- Gemeenten langs de Westerschelde en het Kanaal Terneuzen-Gent.

De Vaarwegmarkeringsdienst D.G.S.M. werkt momenteel samen met de regionale brandweer aan de 'blusbotenovereenkomst'. Hierin wordt de inzet van vaartuigen in detail geregeld.

5.1.4

Toetsing ontwikkelingen aan het beleidsplan

Op het gebied van scheepvaart en zeehavenactiviteiten hebben zich in de verslagperiode geen ontwikkelingen voorgedaan die nu reeds een aanpassing of bijstelling op onderdelen van het beleidsplan noodzakelijk maken. Aan verdere vergroting van de veiligheid op de vaarweg wordt gewerkt, terwijl de invoering van bepaalde maatregelen nog volop in discussie is. In verband met het internationale karakter van de vaarweg zullen eventuele wijzigingen in de bestaande verdragsrechtelijke overeenkomsten de nodige tijd voor (internationaal) overleg vragen.

5. 2

Ecologie en waterbeheer

Uit het beleidsplan:

Het waterbeheer in het Westerschelde-estuarium spoort met het algemeen beleid gericht op het behoud en de versterking van de natuurfunctie. In het beleidsplan is gesignaleerd dat de belasting met zuurstofbindende stoffen en nutriënten als gevolg van ongezuiverde lozingen in het afwateringsgebied te hoog is, dat te hoge concentraties aan microverontreinigingen in het water en de waterbodem voorkomen en dat de morfologische structuur en dynamiek in het estuarium een ongewenste ontwikkeling vertonen. Voor de oplossing van deze problemen is een beleid uitgezet dat doelen stelt voor de korte en lange termijn. Het terugdringen van de belasting met eutrofiërende stoffen en microverontreinigingen past in het landelijk beleid dat hiervoor reeds bestaat.

Ontwikkeling waterkwaliteit algemeen

In de afgelopen jaren zijn de concentraties van een aantal milieubelastende stoffen verminderd. Vanaf 1989 daalde de ammoniumconcentratie; het biochemisch zuurstofgebruik nam sinds 1987 af en de fosfaatconcentratie vanaf 1985. Het zuurstofgehalte is, na een aanvankelijke verslechtering in de jaren 1988 en 1989, weer verbeterd.

Ook het gehalte aan cadmium en zink (gemeten als totaalconcentratie van de opgeloste en aan slibdeeltjes gebonden stof) neemt langzaam af. Het blijkt dat het cadmium-gehalte van zwevend slib eveneens is afgenomen. Voor zink in zwevend slib kon geen verandering worden

vastgesteld. Vanaf 1990 is een lager gehalte PCB153 (gebonden aan slib) geconstateerd.

De meetresultaten dienen zeer zorgvuldig te worden geïnterpreteerd want zij worden door een groot aantal factoren beïnvloed.

5.2.1

B1 t/m B5 Zuurstof- en nutriëntenhuishouding

Zuurstofbindende stoffen

In 1992 is een E.G. richtlijn uitgevaardigd die bepaalt dat alle steden met meer dan 15.000 inwoners in de E.G.-lidstaten voor het jaar 2000 voorzien moeten zijn van een biologische rioolwaterzuiveringsinstallatie.

De bouw van zuiveringsinstallaties voor communaal afvalwater langs de Westerschelde is zo goed als afgerond.

In Vlaanderen is de planning voor de bouw van de benodigde zuiveringsstations grotendeels voltooid. Het zuiveringsrendement is nog laag in vergelijking met dat in Nederland. Dit is ten dele het gevolg van overbelasting van een aantal stations. Daarnaast is in een aantal gemeenten het percentage aansluitingen op het rioolstelsel laag. De Vlaamse Milieu Maatschappij (VMM) is gestart met een brongerichte saneringsaanpak: het zogeheten AWP-II-programma (sanering lozingsbronnen, emissiemetingen en verbeteren infrastructuur).

In het Vlaamse deel van het Scheldestroomgebied wordt dit programma afgewerkt, waarbij de sanering van de bekkens van de Demer, de Dender, de Bovenschelde en de Nete prioriteit heeft. De stad Brussel loost nog steeds ongezuiverd (ca. twee miljoen inwoner equivalenten). De plannen voor de bouw van twee zuiveringsinstallaties met een totale maximum capaciteit van 1,35 miljoen inwoner equivalenten liggen klaar. Wanneer de uitvoering ter hand wordt genomen is nog niet bekend.

Een deel van het ongezuiverde afvalwater komt uit Noord-Frankrijk. Ook Frankrijk is gestart met een saneringsprogramma voor communaal en industrieel afvalwater.

In de onderstaande tabel is per oeverstaat c.q. -gewest in het stroomgebied van de Schelde weergegeven hoe groot de totale belasting is en welk percentage in een zuiveringsinstallatie wordt behandeld.

Tabel 1 : Belasting naar inwoner equivalenten en zuiveringspercentage

	X 1.000 i.e.	% behandeld
Frankrijk	2.500	50 %
Wallonië	450	niet beschikbaar
Brussel	1.300	0 %
Vlaanderen	5.300	30 %
Nederland	750	95 %

Nutriënten

De fosfaatbelasting komt in Zeeland grotendeels voor rekening van bedrijfsemissies en lozing van communaal afvalwater. Het aandeel van de nauwelijks te lokaliseren gespreide bronnen is lager. Deze 'diffuse bronnen' van voedingsstoffen hangen voor een belangrijk deel samen met de gangbare praktijk in de landbouw.

De emissie van fosfaten door industriële bedrijven is in 1991 nauwelijks afgenomen ten opzicht van 1985. Het blijft noodzakelijk dat de betrokken bedrijven nieuwe en effectieve maatregelen treffen voor de verwijdering van fosfaten.

Voor deze stoffen is een belangrijke reductie te verwachten in communaal afvalwater. In de Algemene Maatregelen van Bestuur van de WVO is bepaald dat de zuiverende waterschappen per 1 januari 1995 de fosfaatlast van de communale lozingen met vijftien procent van de belasting in het jaar 1985 zullen terugbrengen.

Een dergelijke bepaling geldt per 1 januari 1998 ook voor stikstof. Het effect op de totale stikstofbelasting zal echter relatief lager zijn, omdat de diffuse lozingen hier overheersen.

5.2.2.

C1 t/m C6 Microverontreinigingen

In 1985 is uit een landelijke inventarisatie in het kader van het Noordzee Actie Plan (N.A.P.) gebleken dat een groep van zesenzestig bedrijven en één bedrijfstak, de scheepswerven, verantwoordelijk zijn voor het grootste deel (>90 %) van de totale industriële lozing. De regio Zeeland telt acht van die speerpuntbedrijven. Zij voeren hun gezuiverd afvalwater direct of indirect af naar de Westerschelde.

De directie Zeeland van Rijkswaterstaat heeft daarover recentelijk rapport uitgebracht in het document 'Noordzee-actieplan, emissiereductie in Zeeland'. Het rapport beschrijft de periode 1985-1991.

In onderstaande tabel zijn voor de belangrijkste prioritaire stoffen de inmiddels gerealiseerde reducties ten opzichte van 1985 (links) en de te realiseren reducties (rechts) weergegeven.

Tabel 2 : Reducties prioritaire stoffen

Stof	Reductie % (1991)*	Reductiedoelstelling N.A.P. % (1995)
Metalen:		
Cadmium	46	90
Kwik	- **	70
Chroom	77	50
Koper	29	50
Nikkel	89	50
Zink	42	50
Lood	50	70
Arseen	92	50
Organische stoffen:		
Olie	85	50
EOCL	81	90 (PCB's)
PAK's	85	90
Organotin	98	90
Benzeen	47	50
Nutriënten:		
Fosfaat	20	50
Stikstof	37	50

*) De reductie van zware metalen heeft betrekking op zuiveringsinstallaties en industriële lozingen, terwijl de reductie van organische stoffen enkel betrekking heeft op industriële lozingen.

**) De reductiedoelstelling is reeds vóór 1985 gerealiseerd.

Toelichting bij de cijfers:

De cijfers hebben betrekking op het gehele Zeeuwse Deltagebied, maar ze gelden ook voor de Westerschelde omdat de lozingen van alle speerpuntbedrijven en het overgrote deel van de gemeentelijke lozingen in dit stroomgebied plaatsvinden.

De reductiedoelstellingen voor arseen en de zware metalen chroom en nikkel zijn inmiddels gehaald.

De vermindering van de concentraties zink en lood verloopt volgens schema. Bij koper gaat het trager in verband met de aanzienlijke bijdrage ten gevolge van uitloging van waterleidingen. Voor cadmium zijn de komende jaren belangrijke verdergaande reducties gepland. Wat kwik betreft zijn reeds in het begin van de jaren zeventig grote inspanningen geleverd om de lozingen terug te brengen (chlooralkali- en bestrijdingsmiddelenindustrie). Hiermee liep Nederland duidelijk vooruit op de ontwikkelingen in de andere Rijn- en Maasoeverstaten.

Belangrijke reducties zijn behaald voor minerale olie en organische micro-verontreinigingen als EOCL, PAK's, organotin en benzeen.

5.2.3. D1 t/m D11 Waterbodem

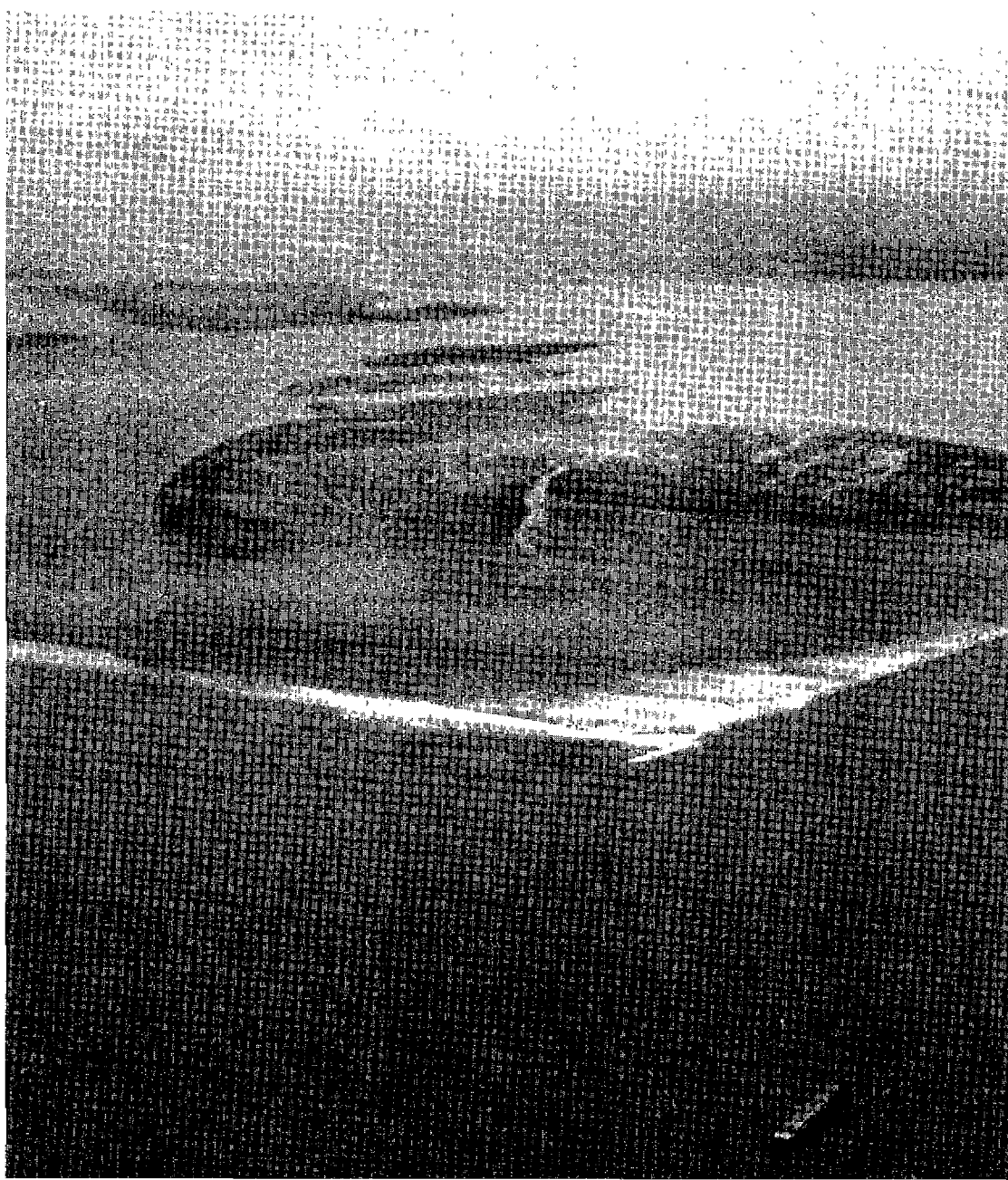
Om te bereiken dat in de Zeeuwse rijkswateren geen baggerspecie meer wordt gestort die schadelijke milieu-effecten kan veroorzaken, wordt gestreefd naar de sanering van verontreinigingsbronnen. Dit beleidsdoel staat centraal in de nota 'Waterbodembeleid Zeeuwse Rijkswateren'

Voor de stort van specie in de zoute wateren Noordzee, Waddenzee en Deltawateren zijn inmiddels uniforme toelatingsnormen afgesproken. Voor Zeeland betekent dit slechts een aanscherping van de normen voor een aantal zware metalen. Omdat de kwaliteitsklassen van specie in de Zeeuwse waterbodems voornamelijk worden bepaald door de aanwezigheid van PAK-verbindingen heeft deze aanscherping nauwelijks consequenties.

Rijkswaterstaat directie Noordzee past in aanvulling op de gehaltetoets een vrachtoets toe. Zolang er nog geen depot voor het bergen van vervuilde specie in de Zeeuwse regio beschikbaar is zal deze vrachtoets niet gelden als criterium voor de baggerspecie van de Westerschelde.

Intussen legt de directie Zeeland zich toe op de beperking van grensoverschrijdende verontreiniging vanuit België. Daartoe worden voorwaarden opgenomen in de WVO-vergunning voor het terugstorten van baggerspecie door België.

*Uitgestrekte zandplaten bepalen
bij eb het beeld in de
Westerschelde.*

5.2.4

E1 t/m E6 Morfologische structuur en dynamiek

In het Beleidsplan Westerschelde is slechts globaal aangegeven in welke richtingen oplossingen kunnen worden gevonden voor het verbeteren van de morfologische structuur en de dynamiek van het estuarium. Op verzoek van Rijkswaterstaat directie Zeeland heeft de Dienst Getijdewateren op dit terrein een nadere verkenning uitgevoerd. Dit project met de naam 'Oostwest' had tot doel het inzicht in de problematiek te verdiepen en bruikbare oplossingsrichtingen te vinden. De onderzoeksitems waren:

- de zandbalans van de Westerschelde;
- verlanding van het Land van Saeftinge;
- inrichting van het Valkenissegebied;
- voorkomen van het ontstaan van kortsluitgeulen en buitenbochtersie;
- verwachte effecten van de verdieping tot '48-43 voet'.

Tevens moest worden aangegeven waar kennis en instrumentarium moeten worden uitgebreid voor de verdere uitwerking van de resultaten en uitvoering van de aanbevelingen.

Het vooronderzoek van het project 'Oostwest' is inmiddels afgerond. Er is over gerapporteerd in de nota GWWS-91.081: 'Het Schelde-estuarium, méér dan een vaarweg' (december 1991).

Al snel na de start van het vooronderzoek bleek dat de oorspronkelijke vraag naar de ontwikkelingsmogelijkheden voor het oostelijk deel van de Westerschelde te beperkt was. Zowel voor de analyse van de problematiek als voor het aandragen van duurzame oplossingen en de afweging van verschillende keuzen, moet het gehele getijdesysteem tussen de monding en Gent vanuit een ontwikkelingsperspectief worden beschouwd. Een dergelijke aanpak waarborgt het behoud en herstel van het estuariene karakter en functies van de Schelde op lange termijn. De functie van de Westerschelde als veilige en korte vaarweg met een minimum aan baggerkosten heeft daarbij prioriteit.

Als resultaat van het onderzoek zijn de volgende mogelijke oplossingsrichtingen aangegeven, die nog nader getoetst moeten worden:

1. Beleid en beheer zouden gevoerd moeten worden vanuit een integrale benadering van het stroomgebied. De synthese tussen de verdieplingsplannen, het Belgische veiligheidsplan voor overstromingsrisico's (SIGMA-plan), het gecombineerde Milieubeleidsplan en Natuurontwikkelingsplan voor Vlaanderen (MINA-plan) en het Beleidsplan Westerschelde, zou daartoe een goede eerste aanzet vormen.

2. Bij het onderhoud van de vaarweg zouden de volgende uitgangspunten moeten gelden: zo weinig mogelijk baggeren, voorkomen van versnelde verlanding en waarborgen van morfologische en ecologische kwaliteit.

3. Het areaal aan natuurlijke overstromingsgebieden zou niet nog verder verkleind, maar substantieel uitgebreid moeten worden met gebied dat nu binnendijs ligt. Dit verbetert de slibhuishouding, vermindert de noodzaak tot baggeren, vertraagt de verlanding, verkleint het overstromingsrisico en verrijkt de ecologische gradiënt.

4. De ecologische waarde zou versterkt kunnen worden door uitbreiding van de arealen aan zoute schorren, laag dynamische brakke intergetijdengebieden - en ondiepwatergebieden en ook zoete ondiepe getijdengebieden.

Volgens de voorlopige conclusies van het onderzoek zouden deze oplossingen kunnen worden vertaald in concrete beheersmaatregelen, waarvan een aantal op korte termijn zou kunnen worden uitgevoerd:

- concentratie van de commerciële zandwinning in het oostelijk deel van de Westerschelde en combinatie van zandwinning met nautisch baggerwerk;
- beëindiging van stortingen langs het Land van Saeftinge;
- ontwikkeling van slik- en schorgebieden op aanwezige buitendijkse terreinen;
- proefneming met het inrichten van overstromingsgebieden als kombereingsgebied;
- aanvang van de sanering van de waterbodem van de Zeeschelde.

Andere maatregelen kunnen volgens het onderzoek op middellange termijn worden uitgevoerd, nadat eerst de water- en bodemkwaliteit is verbeterd:

- uitbreiding van het storten ten westen van Hansweert, na voldoende verbetering van de slibkwaliteit;
- verdere sanering van de bodem van de Zeeschelde;
- sanering van gecontroleerde slibbergingsgebieden en toevoegen van nieuwe overstroomingsgebieden.

5.2.5

Toetsing ontwikkelingen aan het beleidsplan

De ontwikkelingen in de verslagperiode op het gebied van de zuurstof- en nutriënten huishouding, microverontreinigingen en de kwaliteit van de waterbodem geven geen aanleiding om het beleid, doelstellingen en acties op deze terreinen aan te passen. In het kader van internationaal overleg zou ook voor het bovenstroomse gebied van de Westerschelde gestreefd moeten worden naar verdere reductie van verontreinigingen ter verbetering van de water- en bodemkwaliteit.

De in het project 'Oostwest' ontwikkelde ideeën met betrekking tot de morfologische structuur en dynamiek dienen door Belgische en Nederlandse instanties en deskundigen nader te worden uitgewerkt. Deze nadere uitwerking zal getoetst worden aan de doelstellingen binnen het kader van het beleidsplan. De uitkomst hiervan kan mogelijk aanleiding geven om het beleid voor het Valkenissegebied op dit punt aan te passen.

5.3

F1 t/m F6 + N10

Recreatie

De indeling die het beleidsplan hanteert voor het onderscheiden van de diverse recreatievormen: watersport, plankzeilen, strand- en oeverrecreatie, sportvisserij en overige recreatievormen, kan in deze rapportage niet worden gevolgd. Beleid en ontwikkelingen blijken in de praktijk minder strak volgens schema te verlopen.

Kort na het vaststellen van het Beleidsplan Westerschelde is uitvoering gegeven aan het voornemen om de basissituatie van het huidige recreatieve medegebruik van het vaarwater en de oevergebieden in de Westerschelde vast te leggen. Dit onderzoek is door middel van zeven-tien tellingen vanuit een vliegtuig uitgevoerd in de periode april - september 1990. De rapportage verscheen in 1991. Bij dit onderzoek is de volgende indeling aangehouden:

- betreders en stilliggende vaartuigen op en nabij intergetijdengebieden en kleine strandjes (exclusief de stranden in het mondingsgebied);
- varende watersport, sportvisbootjes en zeilplanken;
- bijzondere activiteiten (bijvoorbeeld crossen, kanoën, waterskiën) en bijzondere waarnemingen (bijvoorbeeld zeehonden).

Niet geteld zijn recreatievaartuigen in havens en sluizen en kleine opblaasbootjes en dergelijke.

Binnen de genoemde categorieën is weer een onderverdeling aangebracht aan de hand van de aard van de verrichte activiteiten (bijvoorbeeld spitten van zeeaas, sportvissen, zonnebaden). Ook vaartuigen zijn onderverdeeld in verschillende groepen zoals zeilboten, motorboten en sportvisverhuurboten.

Uit het onderzoek is gebleken dat de recreatieve druk op de Westerschelde in het algemeen gering is. Betreders van het gebied werden hoofdzakelijk langs de dijkvakken aangetroffen. Vrijliggende platen worden weinig betreden en als het gebeurt, dan is dat meestal geconcentreerd in een enkel gebied. De watersport speelt zich hoofdzakelijk af in het mondingsgebied. Stilliggende vaartuigen zijn veelal sportvisboten en motorboten. Tijdens de teldagen in het oostelijk deel van de Westerschelde zijn in totaal zes zeehonden waargenomen.

Het geschetste onderzoeksresultaat heeft geen aanleiding gegeven om op korte termijn maatregelen te treffen met betrekking tot het beperkte recreatieve gebruik van de Westerschelde. Om de ontwikkelingen in de tijd te kunnen volgen zal volgens planning in het zomerseizoen van 1994 opnieuw een recreatietelling worden uitgevoerd. Deze geldt dan tevens als uitgangssituatie voor de NB-wet aanwijzing van (delen van) de Westerschelde.

5.3.1.

Toetsing ontwikkelingen aan het beleidsplan

De ontwikkelingen in het estuarium en het mondingsgebied geven geen aanleiding om de in het beleidsplan geformuleerde doelstellingen en maatregelen op het gebied van de recreatie aan te passen of in heroverweging te nemen.

5. 4

G1 Visserij

In 1991 was in de Waddenzee, de Voordelta en de Oosterschelde slechts een beperkte vangst van kokkels mogelijk. De vissers zijn daardoor uitgeweken naar de Westerschelde. Volgens de opgaven is dat jaar in de Westerschelde een vangst behaald van 1.500.000 kg kokkelvles (totale massa ca. tien miljoen kg). Alleen Nederlandse kokkelvissers hebben daarbij machinale visserijmethoden toegepast.

5.4.1

Toetsing ontwikkelingen aan het beleidsplan

Ontwikkelingen in de visserijsector op de Westerschelde zijn sterk afhankelijk van de inspanningen ter verbetering van de waterkwaliteit in het estuarium. Aanpassing of bijstelling van het visserijbeleid voor de Westerschelde is momenteel niet aan de orde, met uitzondering van een vergunningstelsel voor de kokkelvisserij.

5. 5

H1 I/m H4 Waterkeringen

De hoogwaterkeringen langs de zeearmen zullen in de loop van 1994 op deltasterkte zijn gebracht en niet in 1991, zoals eerder is ingeschat. Het gaat daarbij nog om enkele reststukjes, die vrij veel voorbereiding en overleg vragen in verband met geconstateerde bodemverontreinigingen, herziening van peilberekeningen of overeenstemming over de overdracht. Om terugschrijden van de kustlijn te voorkomen zijn in de periode 1991-1992 ook strandsuppleties uitgevoerd. Het gaat daarbij om het traject Westkapelle - Vlissingen aan de zuidkust van Walcheren.

Oeververdedigingswerken zijn uitgevoerd in de uitscharende buitenbocht van het Zuidergat bij Walsoorden. Over een lengte van ca. zevenhonderd meter is hier de geulwand langs het Schor van Baalhoek door middel van oeverbestortingen vastgelegd.

In het kader van het project Lamsoor is door Rijkswaterstaat langs de eroderende schorrand van het Zuidgors bij Ellewoutsdijk een proef uitgevoerd met een schorrandverdediging (zie ook hoofdstuk 8, project Lamsoor).

5.5.1

Toetsing ontwikkelingen aan het beleidsplan

In de verslagperiode hebben zich geen ontwikkelingen voorgedaan die aanpassing van het beleidsplan op het gebied van waterkeringen noodzakelijk maken. Het principe van strandsuppleties werkt naar tevredenheid. Daarom zal in 1993 ook de kust van Zeeuwsch-Vlaanderen door middel van strandsuppleties worden versterkt.

5. 6 Overige functies

11 Jacht

De jacht in het Westerscheldegebied tussen Kruiningen en Vlissingen moet nog tot 31 maart 1996 onder beperkende voorwaarden worden verhuurd. Dat geldt ook voor de jacht op de slikken voor de Kruispolder en de schorren en slikken voor de Hellegatpolder. De staatssecretaris van Financiën heeft dat in antwoord op Kamervragen, mede namens de minister van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij, meegedeeld.

Op de schorren en slikken van Saeftinge is de jacht verder beperkt. Tot 31 januari 1992 is een vergunning ex art.12 van de Natuurbeschermingswet verleend onder zeer beperkende voorwaarden.

Voor de Selenapolder loopt een vergunning tot 31 maart 1996. Hiertegen is echter beroep aangetekend bij de Raad van State, waarna de vergunning is geschorst.

Op het Schor van Waarde en de schorren en slikken van Bath is de jacht tot 31 maart 1996 verhuurd aan de Wildbeheerseenheid Reimerswaal, conform het goedgekeurde wildbeheersplan. Dit plan is getoetst aan het Beleidsplan Westerschelde. De jacht wordt uitsluitend uitgeoefend ter voorkoming van de schade aan de landbouw en waterkeringen.

13 Zandwinning

In 1992 is door Rijkswaterstaat directie Zeeland een nota uitgebracht over het zandwinbeleid.

Daarin wordt geconstateerd dat het evenwicht in het zandtransport in de Westerschelde steeds verder verstoord raakt en dat nader onderzoek nodig is om een definitief oordeel te kunnen vellen over de toekomst van de zandwinning op de Westerschelde. Het beleid met betrekking tot zandwinning is daarom op de volgende punten aangepast:

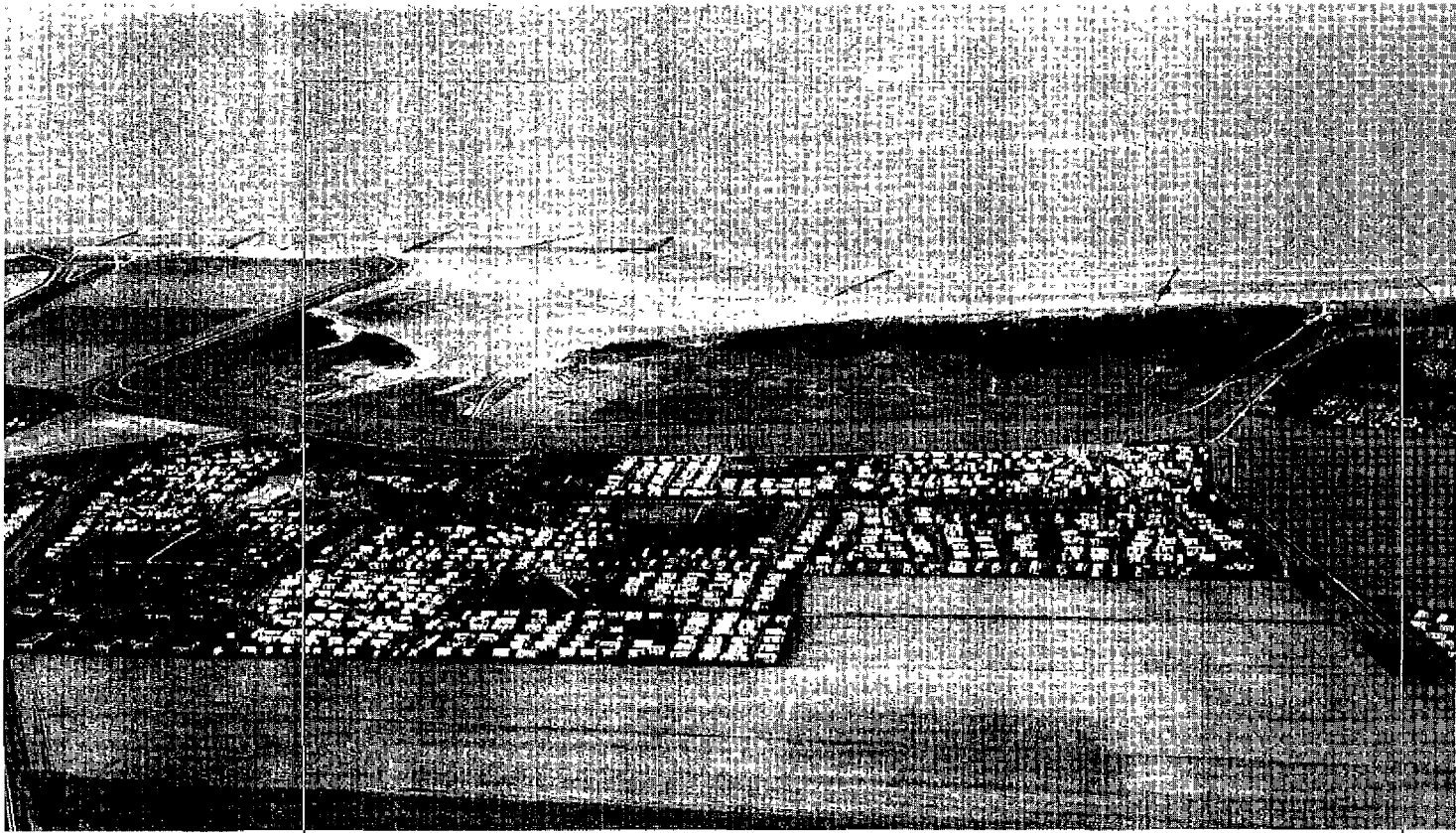
- de totale hoeveelheid te winnen zand blijft gelijk aan die in de voorgaande periode;
- de winlocaties zullen, afhankelijk van nader onderzoek in vervolg op het onderzoeksproject Oostwest worden heroverwogen (verschuiven van westelijk naar oostelijk van Hansweert);
- na vijf jaar wordt het nieuwe beleid geëvalueerd.

13 Schelpenwinning

Door de Dienst Getijdewateren wordt momenteel een studie verricht naar het natuurlijk evenwicht tussen de aanwas en de afvoer van schelpen. De resultaten van dit onderzoek kunnen invloed hebben op de vergunningverlening voor het winnen van schelpen. Tot die tijd blijft de huidige vergunning ongewijzigd gelden.

5.6.1 Toetsing ontwikkelingen aan het beleidsplan

Wat de overige functies van de Westerschelde betreft (jacht, kabels en leidingen, windenergie, delfstoffenwinning en luchtvaart) hebben zich in de verslagperiode geen ontwikkelingen voorgedaan die aanpassing van het beleid noodzakelijk maken. Vele onderwerpen zijn nog in onderzoek. Zo zal onder meer een nadere toetsing van de uitkomsten van het Oostwest-project moeten uitwijzen in hoeverre het beleid met betrekking tot de zandwinning aanpassing behoeft.

*Verblijfsrecreatie bij de
Verdronken Zwarte Polder*

BESTE GERARD

JE HAD GEVIK. DE WESTERSCHELDE
IS NIET DOOD EN IK MOET BEKENNEN
DAT IK HET AFGELOPEN JAAR ZEER
DEN ZULKE FANTASTISCHE VOOR-
DAGEN HEB GEHAD. MISSCHIEN WONT
DAT DOORDAT MIJN VERWACHTINGEN
NIET ZO HOOG WAREN GETANNEN.

GISTERAVOND HEB IK BIJ LAAG WATER
TOT IN DE SCHENDING AAN DE
OEVER GELEZEN. TEGENOVER ME
LAGEN IN DOOI STRIJKLICHT DE
HOOGSE PLATEN. HET IS HEEL BIJZONDER
OM DE STERNS TE OBSERVEREN
TEGEN EEN ACHTERGROND VAN
KOLOSSALE ZEESCHEPEN OP DE REDE
VAN VLISSINGEN.

BEI ZEER BENIEUWD NAAR DE
FOTO'S DIE IK NET JOUW TELEFENS
HEB GETAART.

GROETEN AAN WILNA, HANS

GERARD KEMP

HOGEBIEZEN 13

1481 AR

PUNTHORST

6.

■ VERGUNNINGEN, OPSPORING EN HANDHAVING

6. 1

D10 WVO-vergunningen - baggeren en storten

In 1991 is door België 312.000 ton (droge stof gewicht) verontreinigde baggerspecie uit de Benedenschelde verwijderd. Eind 1991 is aan België een nieuwe vergunning verleend voor het terugstorten van onderhoudspecie afkomstig uit de vaargeul. Daarin is uitgegaan van het streven de grensoverschrijdende vervuiling terug te dringen.

De belangrijkste bepaling is in dit verband dat gedurende de vergunningperiode (1992-1995) minimaal 1,3 miljoen ton (droge stof) van de meest verontreinigde specie (klasse 3/4) uit de Benedenzeeschelde dient te worden verwijderd. Deze hoeveelheid is gebaseerd op de jaarlijkse slibaanvoer van de Schelde, plus een gedeeltelijke sanering van de reeds aanwezige slibvoorraad. Eind 1992 is ca. 238.000 ton geborgen. Volgens planning zal in 1993 en 1994 een hoeveelheid van 550.000 ton worden geborgen.

6. 2

E3 Zandwin-vergunningen

Mede in verband met de in paragraaf 5. 6 geschetste negatieve ontwikkeling van de zandbalans en rekening houdend met de financieel/bedrijfseconomische belangen van de zandhandelaren die hier van oudsher zijn gevestigd, zal wat betreft de te verlenen zandwinvergunningen een vijfjarenbeleid worden gevoerd. Daarin wordt de huidige maximaal toegestane hoeveelheid te winnen zand bevroren op 2,6 miljoen m³ per jaar. Een volume van 2 miljoen m³ is daarvan gereserveerd voor de handelaren, 300.000 m³ voor de Belgische Staat en 300.000 m³ voor eigen dienst(en) en andere Nederlandse overheden.

Gedurende deze vijf jaar zal de verdelingswijze van het beschikbare zand over de handelaren geleidelijk worden omgezet van "toedeling" naar "vrije markt". De gevestigde zandhandelaren zullen gedurende die periode een (deels) beschermde positie houden.

6. 3

F6 Spitten zeeas

Op grond van het Baggerreglement wordt door Rijkswaterstaat aan de Deltafederatie van sportvissers jaarlijks vergunning verleend voor het spitten van zeeas op een vijftiental oeverlocaties in de Westerschelde. In verband met de vogelfuncties is op twee locaties het spitten slechts toegestaan in de periode van 1 mei tot en met 30 september. Uit de jongste recreatietellingen (1990) is gebleken dat spitters van zeeas de intergetijdengebieden in de Westerschelde minder intensief betreden dan in de Oosterschelde. Op de vrijliggende platen in de Westerschelde wordt nauwelijks gespit. De grootste concentraties spitters komen voor langs de Zeeuwsch-Vlaamse kust.

Er loopt nog onderzoek naar de mogelijke instelling van een integrale betredingsregeling zodra delen van de Westerschelde onder de werking van de Natuurbeschermingswet zijn geplaatst. In dat kader is het mogelijk dat de bestaande spitlocaties worden aangepast. Daarbij zal ervan worden uitgegaan dat de zeeasvoorziening gespreid over de regio op het niveau van 1991 gehandhaafd kan blijven.

6. 4

G1 Kokkelvisserij

Er wordt gewerkt aan een vergunningstelsel voor de kokkelvisserij. Op dit moment zijn voor deze vorm van visserij in de Westerschelde geen vergunningen nodig.

7. ■ ZONERING, INRICHTING EN BEHEER

7.1 Scheldebekken

N7 Komberging

In het Beleidsplan Westerschelde is de voorkeur uitgesproken voor de berging van baggerspecie in nevengeulen. Voor de middellange termijn is daarom gedacht aan de daadwerkelijke opvulling van nevengeulen in het Valkenissegebied en de aanleg van een leidam. De resultaten van het onderzoek 'Oostwest' duiden er echter op dat door dergelijke ingrepen komberging verloren gaat, terwijl de komberging van het estuarium juist dient te worden behouden en zo mogelijk versterkt. Volgens dit onderzoek lijkt opvulling van nevengeulen en de aanleg van leidammen niet alleen te leiden tot een steeds geringer kombergend vermogen, maar ook tot een toename van de sedimentatie en een grotere waterspiegelrijzing tijdens hoogwater. Door behoud en versterking van de komberging kan met name het oostelijk deel van de Westerschelde haar estuariene karakter behouden en wordt de noodzaak tot baggerwerk geminimaliseerd. De resultaten van het onderzoek zullen in 1993 nader worden getoetst.

E2 Oeververdedigingswerken Westerschelde

Deze werken worden uitgevoerd in relatie tot de reeds uitgevoerde verdiepingswerken in de Westerschelde. Ze zijn opgenomen in het Meerjarenprogramma Infrastructuur en Transport (MIT) 1993-1997. De nog resterende werken moeten volgens plan in 1995 worden voltooid. Ze vereisen in totaal globaal 51 miljoen gulden, waarvan globaal 38 miljoen gulden ten laste van België komt. In november 1992 is het oeverwerk bij Walsoorden opgeleverd. De verdediging bij Kruiningen is in voorbereiding. Daarna volgen nog de oeverwerken in het Nauw van Bath, bij Baalhoek en bij Bath (tweede fase).

F1 Recreatie oeverzones

In Zeeuwsch-Vlaanderen en Midden-Zeeland hebben regionale projectgroepen voor recreatie en toerisme, de zogeheten 'achterlandgroepen' de mogelijkheden verkend voor recreatief medegebruik van de Westerschelde-oeveren. In de sterkte/zwakte analyse van het achterland is tevens gelet op de relatie met het water en de functie van oevergebonden recreatie, zoals recreatief medegebruik van delen van dijken, fiets- en wandelroutes, parkeergelegenheid, picknickplaatsen en soortgelijke zaken.

In deze richting is een aantal suggesties gedaan, maar de concrete uitwerking daarvan laat nog op zich wachten, met name vanwege de onduidelijkheid over subsidiemogelijkheden. In gebieden die beleidsmatig al een functieaanduiding 'recreatief medegebruik' hebben, kunnen initiatieven tot recreatie bij dijken en oeveren in verband worden gebracht met actie F1 uit het beleidsplan.

Deze actie is erop gericht door middel van nieuwe voorzieningen de bestaande recreatiedruk af te leiden van gebieden die vanwege de ter plaatse aanwezige natuurwaarden moeten worden beschermd.

Een van de voorstellen uit een achterlandgroep betreft het opspuiten van een strandje bij Baarland. Dit zou, gezien de aanwezigheid van een camping binnendijks, kunnen dienen als een punt van concentratie en afleiding.

Voorstellen ontwikkeld vanuit de achterlandgroepen en voorstellen om de recreatiedruk af te leiden van kwetsbare oeverzones dienen nog nader op elkaar te worden afgestemd.

Los van de activiteiten van de achterlandgroepen is in de verslagperiode door de gemeente Oostburg besloten bij Hoofdplaat een klein strandje op te spuiten voor plaatselijk gebruik. Dit mag niet tot gevolg hebben dat de Hooge Platen betreden gaan worden door bijvoorbeeld surfers. Wanneer de NB-wet status van de Hooge Platen een feit is, is er ook een instrument aanwezig om regelend op te treden.

F3-F6 Verstoring vrijliggende platen

Behalve op het Hooge Platencomplex is in 1992 geen onderzoek verricht naar de mogelijke verstoring van vrijliggende platen. In 1990 heeft een dergelijk onderzoek wel plaatsgevonden. Gezien de beperkte recreatieve activiteiten op en rond de platen werd het niet zinvol geacht om het binnen zo'n korte tijd te herhalen.

15 Westerschelde en NB-wet

Op ambtelijk niveau wordt gewerkt aan de aanwijzing tot beschermd- en staatsnatuurfmonument van (delen van) de Westerschelde. In het voorjaar van 1993 zal informeel ambtelijk vooroverleg worden gevoerd, waarbij Rijkswaterstaat directie Zeeland en de provincie Zeeland zijn betrokken. Vervolgens vindt vooroverleg plaats met onder andere Gedeputeerde Staten van Zeeland, gemeenten en waterschappen, het Bestuurlijk Overleg Westerschelde en andere betrokken bestuursniveaus. In de loop van 1994 start de officiële procedure met onder andere inspraakbijeenkomsten.

7. 2
Mondingsgebied

F5 Herstel Zwingeu

In de afgelopen vier jaar heeft een technische werkgroep, ingesteld door de Internationale Zwincommissie, de natuurwaarden van het Zwin geïnventariseerd. Ook is studie gemaakt van de morfologische en hydrologische processen en is gezocht naar oplossingen voor het verzandingsprobleem.

Vooruitlopend op de resultaten van de studie, is in 1989/1990 en in 1992 een zandvang gegraven, die de verzanding vrijwel heeft gestopt. Begin 1994 worden verschillende mogelijkheden voor een structurele oplossing van het probleem aan de Zwincommissie voorgelegd.

H1 Strandsuppleties Walcheren

In 1991 is aan de kust van Walcheren het gedeelte Westkapelle - Zoutelande gesuppleerd met 0,8 miljoen m³ zand. Dit werk is in het najaar voltooid.

In 1992 zijn aan de kust van Walcheren de vakken Hamster - Golfveld, Zoutelande - Valkenisse en Vijgeter - Badstrand Vlissingen en aan de kust van Zeeuwsch-Vlaanderen het kustvak Breskens - Kruishoofd met een gezamenlijke hoeveelheid van 2,45 miljoen m³ te suppleren zand, aanbesteed aan één aannemer. Door tegenslagen bij de aanvoer van materieel en door aanloopproblemen bij het spuitwerk, is een aanzienlijke vertraging op het schema ontstaan. In de loop van 1992 is de achterstand verder toegenomen. Om deze reden is in 1992 het kustvak op Zeeuwsch-Vlaanderen niet gesuppleerd. Door de opgelopen vertraging is de opleverdatum verschoven naar 1993.

Tijdens de uitvoering van de werken is veel aandacht besteed aan voorlichting van het publiek.

'Waterfront' - veiligheidsaspect

De ontwikkeling en besluitvorming rond grote bouwprojecten aan de oevers van de Westerschelde kan niet los worden gezien van een nadere studie naar externe veiligheid. Het beleidsplan streeft naar grotere veiligheid van het vervoer van gevaarlijke stoffen over de Westerschelde. Daarbij wordt vooral uitgegaan van preventieve- en curatieve maatregelen aan de bron, bij de scheepvaart of de begeleiding daarvan.

De discussie over externe veiligheid speelt zich in het bijzonder af rond de voorgenomen ontwikkeling van het project 'Waterfront' te Breskens, gemeente Oostburg. Het plan omvat 220 appartementen in de koopsector, die buitendijks zijn geprojecteerd.

De gevolgen van een uiteindelijke standpuntbepaling over dit concrete bouwproject zullen zich ook uitstrekken tot de mogelijkheden op andere plaatsen (Vlissingen en Terneuzen) aan de oevers van de Westerschelde. In Terneuzen bijvoorbeeld is van provinciezijde een verklaring van geen bezwaar verstrekt voor invulling van boulevardbebouwing.

De stand van zaken rond het bouwproject 'Waterfront' en de standpuntbepaling van de diverse betrokken overheden daarbij is als volgt:

- De gemeente Oostburg en het waterschap Het Vrije van Sluis wensen mee te werken aan het betreffende initiatief, mede in verband met de mogelijke combinatie met uitbreidingsplannen voor de jachthaven. Het initiatief is opgenomen in het ontwerp-bestemmingsplan 'Waterfront Breskens'. Tevens is door de gemeente gebruik gemaakt van de mogelijkheid om op basis van art. 19 WRO op het plan te anticiperen.
- De provincie Zeeland ziet geen reden om in de art. 19 procedure een verklaring van geen bezwaar te weigeren. Integraal risico-onderzoek kan hiervoor thans immers geen basis vormen, aangezien dit nog niet beschikbaar is. Dit houdt tevens in, dat niet is aangetoond dat alleen brongerichte maatregelen ontoereikend zouden zijn om eventuele risico's ter plaatse terug te dringen. Een adequaat planologisch toetsingskader ontbreekt op dit moment als grondslag voor het onthouden van goedkeuring.
- De inspecteur milieuhygiëne heeft beroep aangetekend tegen het feit dat zijn bezwaren tegen de bouwplannen niet zijn gehonoreerd. Zijn argument is dat op grond van wat thans over risico's bekend is, verwacht zou kunnen worden dat pas op de plaats gemaakt wordt bij nieuwe initiatieven van deze omvang.
- Het verzoek tot schorsing van mogelijke bouwactiviteiten, voorafgaand aan de uiteindelijke inhoudelijke uitspraak, is door de Raad van State niet ingewilligd aangezien "op dit ogenblik niet vaststaat dat de noodzaak van een bouwstop te zijner tijd zal kunnen worden aangetoond."

De lopende ontwikkelingen kunnen leiden tot de concrete realisering van voorgenomen bouwactiviteiten buitendijks. De externe veiligheidssituatie ter plaatse kan daarbij worden beïnvloed. Er is nog onvoldoende duidelijkheid over het afdoende effect van uitsluitend bronmaatregelen ter verbetering van de eventueel minder gunstige externe veiligheidssituatie. Het is mogelijk dat de noodzaak kan blijken van een aanvullend ruimtelijk beleid op de oevers van de Westerschelde. De werkingssfeer van het beleidsplan omvat immers ook de effecten van ontwikkelingen op het land voor het watersysteem en omgekeerd.

De zaak 'Waterfront' vestigt de aandacht op de vraag in hoeverre belangrijke plannen die (mede) van invloed zijn op de Westerschelde, aan de uitgangspunten van het beleidsplan kunnen worden getoetst (zie paragraaf 3. 4). Het zou zinvol zijn geweest als de overlegkaders voor de Westerschelde waren gebruikt voor bestuurlijk overleg over deze zaak.

Herinrichting voorland Nummer Een

In de evaluatieperiode is voor het voorland van Nummer Een een natuurontwikkelingsplan opgesteld ter compensatie van het verdwijnen van de inlagen ter plaatse. Het plan is opgesteld als proefproject regionaal waterbeheer (REGIWA) in het kader van de derde Nota waterhuishouding en wordt voor vijftig procent door het Rijk gesubsidieerd. Het Bestuurlijk Overleg Westerschelde heeft het natuurontwikkelingsproject goedgekeurd. Het waterschap is bereid zorg te dragen voor het bestek en de uitvoering. De werkzaamheden kunnen echter pas ter hand worden genomen wanneer de andere helft van het benodigde geld beschikbaar komt en dat is gekoppeld aan de realisatie van het plan 'Waterfront' als compensatiemaatregel ten behoeve van de natuur.

7.3

Hooge Platen en omgeving

F3 Afsluiting Hooge Platencomplex

Met de stichting Het Zeeuwse Landschap is overleg gevoerd over de mogelijkheid het Hooge Platen-complex geheel af te sluiten. Het bleek gewenst de nota hierover pas op te stellen nadat meer duidelijkheid is verkregen over de NB-wet aanwijzing voor (delen van) de Westerschelde. Hetzelfde geldt voor het Zwin.

Voor de Verdrongen Zwarte Polder, die reeds eerder is aangewezen als beschermd- en staatsnatuurmonument, zal Het Zeeuwse Landschap nog dit jaar het beheersplan herzien. Daarin wordt een voorstel opgenomen voor de regulering van het recreatieve medegebruik.

D11

Baggerdepot Westerschelde

Het college van Gedeputeerde Staten van Zeeland heeft initiatieven genomen voor de inrichting in of nabij het Westerscheldegebied van een depot voor de berging van verontreinigde baggerspecie uit havens en kanalen in de Zeeuwse regio. Hiertoe is een 'Stuurgroep verontreinigde waterbodems en berging van baggerspecie' ingesteld. Deze is verantwoordelijk voor de opstelling van een beleidsplan waterbodems en baggerspecie, dat aangeeft hoe voor de periode tot het jaar 2010 de baggerspecie op een milieuhygiënisch verantwoorde en doelmatige wijze dient te worden verwijderd.

Berging van verontreinigde baggerspecie is gebonden aan vergunningverlening op grond van de Afvalstoffenwet en de Wet verontreiniging oppervlaktewateren. Daarom is de inrichting van een depot MER-plichtig en dient op grond van milieucriteria een afweging te worden gemaakt tussen landlocaties, dijkgebonden locaties en berging buitendijks op een eiland of in diepe putten.

De eerste fase van de opstelling van de MER is in 1991 afgerond. Daarin lag de nadruk op de inperking van het grote aantal varianten voor de verwijdering en verwerking van verontreinigd slib.

Bij het ingaan van de tweede fase waren nog acht locaties in beeld en op de binnendijkse locaties bovendien een drietal depotvormen. Dit aantal was te groot om de milieu-effecten voldoende gedetailleerd voor de vergunningverlening te kunnen beschrijven. Om die reden is besloten de tweede fase in drie stappen uit te voeren en daarbij eerst een strengere selectie toe te passen.

Eind 1992 zijn de resultaten van deze vergelijking in een interimrapport gepresenteerd. Kern van het rapport is, dat zowel bij centrale als bij decentrale berging een binnendijkse locatie als meest geschikt naar voren komt. Van de buitendijkse bergingsvarianten scoren eilandberging op de Rug van Borssele en de Middelplaat het hoogst. De variant Middelplaat voldoet het best aan de gehanteerde selectiecriteria.

Naar aanleiding van het bovengenoemd resultaat en het begeleidend advies van de stuurgroep mag worden verwacht dat ook de buitendijkse locaties zullen worden uitgewerkt voor de 'MER berging baggerspecie Zeeland'.

7. 4

Middengebied

Uitbreiding ligplaatsen jachthaven Terneuzen.

De jachthavenverenigingen in Terneuzen hebben Rijkswaterstaat informeel verzocht om de jachthaven Terneuzen (oude veerhaven) met honderd ligplaatsen te mogen uitbreiden.

Volgens het beleidsplan is uitbreiding van het aantal ligplaatsen om nautische redenen alleen 'zeer beperkt' mogelijk, wanneer de haven opnieuw wordt ingericht binnen de huidige begrenzing. Een uitbreiding met honderd plaatsen betekent een forse toename ten opzichte van het huidige aantal van tweehonderdvijftig plaatsen. Aan het gemeentebestuur van Terneuzen is meegedeeld dat een uitbreiding met dertig tot veertig ligplaatsen past bij de omschrijving 'zeer beperkt'. Wordt deze uitbreiding uitgevoerd, dan zal de mogelijkheid voor een toekomstige nieuwe uitbreiding afhangen van de ervaringen die in de praktijk op nautisch gebied worden opgedaan.

7. 5

Gebied Hansweert - Saeftinge

Bezoekerscentrum Verdrongen Land van Saeftinge

De stichting Het Zeeuwse Landschap onderzoekt de mogelijkheid van vergroting van het recreatief medegebruik van Saeftinge zonder de bezoekersdruk verder te laten toenemen. Uitgangspunt is dat met de huidige druk van 40.000 bezoeken per jaar (10.000 bezoekers) de recreatieve draagkracht zonder schade aan te richten is bereikt. De vraag naar voorlichting en kennisname van het natuurgebied neemt echter nog steeds toe. Jaarlijks moeten 20.000 mensen worden teleurgesteld.

Het Zeeuwse Landschap heeft daarom voorgesteld een bezoekersruimte in te richten voor grotere aantallen mensen en tegelijkertijd het bezoek aan het natuurgebied in te korten.

*Het Verdrongen land van
Saeftinge met de koeltorens van
Doel op de achtergrond*

8. ONDERZOEK

Risicoanalyses

In de afgelopen jaren is de behoefte ontstaan aan meer inzicht in de risico's van het scheepvaartverkeer. In de onderzoekssfeer wordt thans uitvoering gegeven aan de zogenaamde Oostgatnota. Gestreefd wordt naar het krijgen van een duidelijk beeld van zowel de risico's van het vervoer van LPG in de monding van de Westerschelde als van de risico's van alle vervoer van gevaarlijke stoffen in het gehele stroomgebied van de Westerschelde. Dit onderzoeksproject vloeit voort uit de acties van het Beleidsplan Westerschelde, maar het heeft ook sterke relaties met andere projecten op het gebied van transportrisico's die landelijk en/of interprovinciaal in uitvoering zijn:

- het project 'Veiligheid vervoer over water' (Verkeer en Waterstaat)
- het project 'Risico normering vervoer gevaarlijke stoffen' (Verkeer en Waterstaat en VROM)
- het project 'Inzicht in transportrisico's' (interprovinciaal overleg als uitvoering van de NMP-actie A74).

NS t/m N9

Project 'Oostwest'

Het project Oostwest is een samenwerkingsverband tussen de Dienst Getijdewateren en de directie Zeeland van Rijkswaterstaat. In de verslagperiode is een pilot-studie verricht naar de ontwikkeling van de morfologische structuur en de dynamiek van het Schelde-estuarium onder invloed van menselijke ingrepen. In deze studie, die een actie vormde uit het Beleidsplan Westerschelde, werd de problematiek verkend en werden globale oplossingsrichtingen aangegeven. In paragraaf 5.2.4 is reeds ingegaan op de inhoud en de resultaten van het onderzoek.

Project 'Lamsoor'

In de lijn van de derde Nota waterhuishouding, die stelt dat het areaal aan schorren in zuidwest-Nederland na 1995 niet verder mag afnemen, wordt door Rijkswaterstaat directie Zeeland in samenwerking met de Dienst Getijdewateren in de Westerschelde een experiment uitgevoerd met de bestrijding van de huidige schorerosie. Behalve bij het Konijnenschor in het oostelijke gebied treedt overal in de Westerschelde erosie op. De precieze oorzaak daarvan is niet bekend. Vermoed wordt dat het gebrek aan 'speelruimte' voor de schorren een belangrijke invloed heeft. Door inpolderingen en dijkverzwaringen is deze ruimte in de loop der jaren aanzienlijk beperkt.

De proef in de Westerschelde wordt uitgevoerd bij het Zuidgors. Op deze locatie bedraagt de erosie ca. tien meter per jaar. Zij wordt bestreden door de aanleg van zes kribachtige constructies, die opgebouwd zijn uit dammetjes van houten palen en rijshout. Naar verwachting zal het gebied tussen de dammen worden verhoogd door neerslag van slib en zand. De aanval van golven op de rand van het schor zal daardoor verminderen.

Tijdens het experiment worden de ontwikkelingen ter plaatse en in de onmiddellijke omgeving nauwlettend en frequent gevolgd. Er wordt met name gelet op bodemhoogte, geulpatronen, de dikte van de slib- of zandlaag, bodemdieren, korrelsamenstelling en de vegetatieontwikkeling.

Ook de doelmatigheid, duurzaamheid en kosten van de toegepaste technieken en materialen worden onderzocht.

De bescherming is in november 1992 aangelegd voor een proefperiode van twee jaar. De resultaten kunnen, tezamen met de bevindingen van een erosiebestrijdingsexperiment in de Oosterschelde, bijdragen aan de instandhouding of vergroting van het schorareaal in Zeeland en elders in Nederland.

Project 'Schoon'

Voor de beleidsontwikkeling en het beheer van de Westerschelde zijn en worden omvangrijke informatiebestanden aangelegd. Deze zijn van groot belang voor het onderzoek naar de relaties tussen sanering van de milieubelasting, de concentraties van stoffen en de chemische

en biochemische processen in het Westerscheldewater. Bij dat onderzoek wordt gebruik gemaakt van het model SAWES dat ten behoeve van het Beleidsplan Westerschelde werd ontwikkeld.

In het project SCHOON werkt Rijkswaterstaat (Dienst Getijdewateren en directie Zeeland) aan het verbeteren en bijhouden van de genoemde bestanden en modellen. Daarnaast zal binnen het project SCHOON met behulp van het beschikbare modelinstrumentarium een aantal saneringsscenario's doorgerekend worden. De omvang van de effecten van saneringsinspanningen op de water- en bodemkwaliteit en de zuurstofhuishouding moet daarmee kunnen worden vastgesteld. Extra aandacht wordt daarbij gegeven aan de aanwezigheid van zware metalen in water en bodem. De door te rekenen scenario's hebben betrekking op reeds voorgestelde saneringsinspanningen volgens het Beleidsplan Westerschelde en het Vlaamse MINA-plan. Ook zal een berekening plaatsvinden van de ontwikkeling van de water- en bodemkwaliteit wanneer geen sanering zou worden uitgevoerd.

De resultaten van dit onderzoek worden in de loop van 1993 verwacht.

Watersysteemverkenningen (WSV)

De Dienst Getijdewateren en het Rijksinstituut voor Integraal Zoetwaterbeheer en Afvalwaterbehandeling (RIZA), hebben gezamenlijk het project 'Watersysteemverkenningen' opgezet. Het dient voor de wetenschappelijke onderbouwing van de landelijke beleidsvoorbereiding op het terrein van de waterhuishouding. Tevens heeft het een functie bij de toetsing van de effectiviteit van het waterbeheer.

Het project biedt inzicht in de mate waarin de Nederlandse watersystemen duurzaam functioneren. Voor de Westerschelde zal in dit kader getalsmatige informatie verzameld worden waarmee de beleidsontwikkeling kan worden ondersteund.

Onderzoek naar I-lijst stoffen

In het Beheersplan voor de Rijkswateren worden grens- en streefwaarden gepresenteerd voor M- en I-lijst stoffen. Van de stoffen op de M-lijst (Monitoring) is bekend dat zij in het systeem voorkomen en schadelijk kunnen zijn. Van I-lijst (Indicatief) stoffen is niet bekend op welke schaal zij de kwaliteit van aquatische systemen bedreigen en/of wordt vermoed dat zij slechts op bepaalde locaties of in bepaalde gebieden een probleem vormen.

De inventarisatie van deze I-lijst stoffen die in de derde Nota waterhuishouding is aangekondigd, is in het Schelde-estuarium in de tweede helft van 1991 door Rijkswaterstaat uitgevoerd bij de meetpunten bij Vlissingen en het grenspunt Schaar van Ouden Doel. De aard van de verkregen gegevens vraagt om nader onderzoek.

Geografisch Informatiesysteem (GIS)

Voor de presentatie van talrijke gegevens over belasting op, en concentraties in de Westerschelde wordt door de Dienst Getijdewateren vanaf 1992 gebruik gemaakt van een Geografisch Informatiesysteem (GIS). Op deze manier kan op eenvoudige wijze gebruik worden gemaakt van reeds aanwezige digitale bestanden. Het ligt in de bedoeling om het GIS in de nabije toekomst uit te breiden door koppeling met het nog op te zetten GIS voor het project 'Oostwest'. Hierdoor ontstaan mogelijkheden voor analyse en presentatie van biologische, chemische en fysische parameters in het oostelijk deel van de Westerschelde.

Project 'Moses'

Anticiperend op de in gang zijnde ontwikkeling op het gebied van simulatiemodellen is het 'Model of the Scheldt Estuary' (Moses) ontwikkeld. Het is een eenvoudig model dat uiteindelijk meer inzicht moet geven in het functioneren van het ingewikkelde estuariene ecosysteem van de Westerschelde. Het project wordt uitgevoerd door NIOO/CEMO (Nederlands Instituut voor Oecologisch Onderzoek/Centrum voor Estuarien en Marien Onderzoek). Oplevering eind 1993.

Project 'Prosa'

'Prosa' staat voor het project 'Preventie onderzoek in het Scheldebekken gericht op afval-

en emissiereductie'. In 1991 is een onderzoek gestart, gericht op de ontwikkeling van het afval-en emissiebeleid in de kanaalzone Terneuzen-Gent. Het is een samenwerkingsverband tussen bedrijven en overheden aan beide zijden van de grens. Het onderzoek wordt uitgevoerd door de Universiteit van Gent en de Erasmus Universiteit Rotterdam. De resultaten van het onderzoek zullen een uitstraling moeten krijgen naar het gehele Scheldebekken.

Het Zwin bij Cadzand

Lieve Yvonne
 Nog maar 3 dagen voorbij
 en nu al het gevoel dat ik
 de tijd lijn. Rekenend is
 het einde, vooral de stranda
 aan de ingang van de
 Westerschelde. Ik heb steeds
 maar het gevoel dat ik hier
 in de voetsporen van J.C.
 van Schagen loop. Die ene
 hairen van hem hingt de
 hele dag door in mijn hoofd:
 Pluierige en ik
 schavereend langde vloedhard
 niemand die het weet.
 Morgen ga ik het vand' aas-
 waards eens verkennen. Geef
 de pieren een knuffel van
 me. Tot volgende week

Y. J. van Montfoort

Graenedijk 75

3258 AH

Den Bommel

Karin.

9.

■ INTERNATIONALE ONTWIKKELINGEN

Algemeen

Nederland heeft aan België en de andere landen van de stroomgebieden van Maas en Schelde een 'Verdrag inzake de samenwerking bij het beheer van de Maas en van de Schelde' voorgesteld. Voor zover het de Schelde betreft, wordt in het ontwerpverdrag onder andere de oprichting voorgesteld van een Internationale Scheldecommissie die, naar voorbeeld van de Internationale Rijncommissie en rekening houdend met de Noordzeeministersafspraken, een Schelde Actieprogramma zal opstellen. Het verdrag zal zeker een internationaal waarschuwings- en alarmsysteem omvatten. De randvoorwaarden voor het Scheldeverdrag worden gegeven door het op 18 maart 1992 ondertekende ECE-Rivierenverdrag (Economic Commission of Europe).

Tweede zeesluis Terneuzen en kanaalverbetering

Eind 1992 is door België het rapport 'De haven van Gent en het Zeekanaal op weg naar de 21e eeuw' uitgebracht. België stelt nu voor om - mede op basis van dit rapport - gestructureerd overleg met Nederland tot stand te brengen.

Voortgang Vlaamse milieuzorg

In België is het milieubeleid een gewestelijke aangelegenheid. Beleidsmatig zijn er grote overeenkomsten tussen het milieubeleid in de drie Belgische gewesten en Nederland. Er bestaan wel faseverschillen. In Vlaanderen wordt er hard aan gewerkt om de achterstand in te lopen.

In 1990 is het gecombineerde Milieubeleidsplan en Natuurontwikkelingsplan voor Vlaanderen (MINA-plan) verschenen. Het bevat voorstellen voor de periode 1990-1995. De huidige Vlaamse deelregering heeft dit plan overgenomen van de vorige deelregering. Momenteel worden in Vlaanderen zes sectorale plannen opgemaakt, die de basis moeten vormen voor de uitwerking van het milieubeleidsplan 1996-2000.

Met de invoering van het Vlaams Reglement voor de Milieuvergunning (VLAREM) in september 1991, is het systeem van de integrale milieuvergunning ingevoerd. Alle oppervlaktewateren die geen bijzondere bestemming hebben gekregen dienen per 1 juli 1995 te voldoen aan de basiskwaliteitsnormen die op 21 oktober 1987 door de Vlaamse Executieve zijn vastgesteld. Deze normen komen in grote lijnen overeen met de tot voor kort in Nederland geldende 'basiskwaliteit'.

In het Milieubeleidsplan is een Algemeen Waterzuiveringsprogramma opgenomen. Dit moet leiden tot de opmaak van een jaarlijks bij te stellen vijfjaren investeringsprogramma voor de aanleg van rioleringen en de bouw van waterzuiveringsinstallaties.

Voor de uitvoering van dit investeringsprogramma is een particulier bedrijf genaamd Aquafin opgericht. Dit bedrijf ontvangt geld uit het zogenaamde MINA-fonds, dat onder andere wordt gevuld met heffingen op lozingen. Deze heffingen waren tot voor kort op meer parameters gebaseerd dan in Nederland en zijn in de laatste jaren fors opgeschroefd. Om de achterstand versneld in te lopen wordt door het Departement Leefmilieu en Infrastructuur extra subsidie voor de aanleg van riolering en zuiveringsinstallaties beschikbaar gesteld.

Waterbeheer

Het waterbeheer in Vlaanderen wordt door zogenaamde bekkencomité's per bekken aangepakt. Inmiddels is een tiental bekkens (stroomgebieden) aangewezen, waarvan er vijf operationeel zijn. De comité's hebben de opdracht gekregen een jaarlijks actieprogramma op te stellen, de Vlaamse regering te adviseren met betrekking tot integraal bekkenbeheer en de bevolking te sensibiliseren. Industrieën worden geacht zelf voor de zuivering zorg te dragen. Sinds 1991 moet door bedrijven een heffing worden betaald die evenredig is met de restvervuiling veroorzaakt door hun industriële lozingen, ongeacht of deze bedrijven binnen of buiten de normen van de lozingsvergunning lozen. Bij kleinverbruikers en gezinnen is de heffing gekoppeld aan het waterverbruik.

Ongeveer gelijktijdig met het verschijnen van het MINA-plan is de gewestelijke overheid gereorganiseerd.

Natuurontwikkeling

Het Natuurontwikkelingsplan voor Vlaanderen komt in grote lijnen overeen met het Nederlandse beleid. Het beleid gaat uit van de realisatie van een groene hoofdstructuur, vergelijkbaar met de ecologische hoofdstructuur in het Nederlandse Natuurbeleidsplan. In dit kader is de Scheldevallei in september 1992 aangewezen als impulsgebied. Dit betekent dat voor het behoud en herstel van de natuur in de Scheldevallei extra geld is vrijgemaakt.

Baggerspecie

In de WVO-vergunning die voor de periode 1992-1994 aan de Vlaamse Executieve is verstrekt voor het storten van baggerspecie in de Westerschelde, is een aantal voorwaarden opgenomen (zie paragraaf 6. 1). Om de effecten van deze verwijdering van specie te kunnen beoordelen wordt door Vlaanderen jaarlijks een slibbalans over de Zeeschelde opgesteld. Voorts zal Vlaanderen een overzicht verstrekken van de emissiegegevens en zal de stand van de techniek per lozer worden aangegeven.

In opdracht van de Administratie Waterinfrastructuur en Zeewezen wordt baggerspecie uit de Beneden Zeeschelde gecontroleerd geborgen in onderwaterdepots in de Waaslandhaven. Tevens is een reeds vergevorderde studie gaande om slib uit de Beneden Zeeschelde mechanisch te ontwateren in een slibverwerkingsbedrijf. Het is de bedoeling dat dit slibverwerkingsbedrijf in dienst komt na uitputting van de beschikbare depots in de Waaslandhaven.

Samenwerking

Diverse overheidsinstanties werken in Vlaanderen en Zeeland op verscheidene fronten samen, onder andere in de projecten 'Prosa' en 'Oostwest'. Meetprogramma's ter vaststelling van de waterkwaliteit nabij de Nederlands-Belgische grens worden gedeeltelijk samen uitgevoerd. Ook is een samenwerkingsverband in ontwikkeling om door de opmaak van een waterkwaliteitsmodel de vervuilingproblematiek in het Kanaal van Terneuzen naar Gent aan te pakken.

Waterverdragen

Overleg over de waterverdragen tussen de Belgische en de Nederlandse staat wordt gevoerd op ministerieel niveau en door de Commissie Biesheuvel-Poppe. De waterverdragen zijn gericht op:

- de kwaliteit van het Maas- en Scheldewater;
- de verdeling van het Maaswater;
- de verdieping van de Westerschelde.

Sinds april 1991 ligt er een tekstvoorstel van Nederlandse zijde voor de waterverdragen, dat later op niet-essentiële punten werd aangepast. Het Nederlandse tekstvoorstel is met België besproken. Eind 1992 was echter nog geen officiële Belgische reactie op het tekstvoorstel ontvangen. Dit hangt mede samen met de Belgische staatshervorming.

OVERZICHT OVERLEG- EN WERKKADERS
BELEIDSPLAN WESTERSCHELDE
(per oktober 1993)

WERKGROEP WESTERSCHELDE

- Ir. L.A. Adriaanse (voorzitter)
- Rijkswaterstaat, directie Zeeland
- Mevr. L.W. Manni-de Bruijne (secretaris)
- Rijkswaterstaat, directie Zeeland
- Drs. J. Beijersbergen
- Provincie Zeeland, directie Milieu en Waterstaat
- Ir. F.L.G. de Bruijkere
- Rijkswaterstaat, directie Zeeland
- Ir. J. Claessens (waarnemer)
- Antwerpse Zeehavendienst
- Drs. A. Drijgers
- Provincie Zeeland, directie Economie, Ruimtelijke Ontwikkeling en Welzijn
- Ir. W.H. van der Hoofd
- Directie Landbouw, Natuur en Openluchtrecreatie in Zeeland
- Ir. B. de Hoop
- Rijkswaterstaat, directie Zeeland
- Ing. J. Meesen (vertegenwoordiger Zeeuwse Waterschapsbond)
- Waterschap De Drie Ambachten
- R.J. den Os
- Rijkswaterstaat, directie Zeeland
- Mevr. M.E. Plugge (vertegenwoordiger gemeenten namens Taakgroep Westerschelde)
- Gemeente Vlissingen
- Ir. H. Smit
- Rijkswaterstaat, Dienst Getijdewateren
- Ir. E. Turkstra
- Rijkswaterstaat, directie Zeeland
- Ir. C. Visser (vervanger: Ing. J.J. Flipse)
- Provincie Zeeland, directie Milieu en Waterstaat
- Ing. C.A. Visser
- Rijkswaterstaat, directie Zeeland
- Ing. J.W. van Wallenburg
- Inspectie van de Volksgezondheid voor de Milieuhygiëne voor Zeeland

DAGELIJKS BESTUUR WESTERSCHELDE

- Mevr. L.Nederhoed-Zijlstra (voorzitter)
 - Lid Gedeputeerde Staten van Zeeland
- Mr. F.M.M. van Pelt (secretaris)
 - Provincie Zeeland
- Ir. L.A. Adriaanse (voorzitter Werkgroep Westerschelde)
 - Rijkswaterstaat, directie Zeeland
- Ir. C.J. Almekinders (vertegenwoordiger Zeeuwse Waterschapsbond)
 - Waterschap Het Vrije van Sluis
- Drs. R.C.E. Barbé (vertegenwoordiger gemeenten zuidelijk Westerschelde, vervanger: J. Kruize)
 - Burgemeester gemeente Terneuzen
- Ir. H. Belmans (waarnemer)
 - Antwerpse Zeehavendienst
- Drs. J.F. Godthelp
 - Provincie Zeeland, directie Economie, Ruimtelijke Ontwikkeling en Welzijn
- Ir. G.M. van Overloop
 - Provincie Zeeland, directie Milieu en Waterstaat
- M. van Overloop (vertegenwoordiger gemeenten noordelijk Westerschelde)
 - Wethouder gemeente Reimerswaal
- Drs. C.M. de Reu
 - Rijkswaterstaat, directie Zeeland
- Ir. A.W.H. van Weelderen
 - Directie Landbouw, Natuur en Openluchtrecreatie in Zeeland

BESTUURLIJK OVERLEG WESTERSCHELDE

- Mevr. L. Nederhoed-Zijlstra (voorzitter)
 - Lid Gedeputeerde Staten van Zeeland
- Mr. F.M.M. van Pelt (secretaris)
 - Provincie Zeeland
- Ir. R.M.Th. Adriaansens
 - Provincie Zeeland, directie Economie, Ruimtelijke Ontwikkeling en Welzijn
- Ir. C.J. Almekinders
 - Dijkgraaf waterschap Het Vrije van Sluis
- Drs. R.C.E. Barbé
 - Burgemeester gemeente Terneuzen
- Ir. H. Belmans (waarnemer)
 - Antwerpse Zeehavendienst
- Mevr. A.C. de Bruijn
 - Burgemeester gemeente Valkenisse
- M.L. Everaers
 - Burgemeester gemeente Sluis
- W.A. Gosselaar
 - Dijkgraaf waterschap De Drie Ambachten
- Ir. P.J. Gruijters
 - Dijkgraaf waterschap Noord- en Zuid-Beveland
- Drs. H.J.M. de Haas
 - Wethouder gemeente Vlissingen
- J.E.M. Joossen
 - Lid Dagelijks Bestuur waterschap Hulster Ambacht
- Mr. G.B.F. Jurg
 - Ministerie van Economische Zaken
- Mevr. C.L. Kloet-Eversdijk
 - Lid Dagelijks Bestuur waterschap Walcheren
- Mr. M.W. Kramer
 - Regionale directie Domeinen-Zuid
- J. Kruise
 - Burgemeester gemeente Oostburg
- Ing. G.E.M.M. de Maat
 - Wethouder gemeente Kapelle
- Ing. H.A. van Maldegem
 - Burgemeester gemeente Westkapelle
- Ir. J.L.M. Mandos
 - Burgemeester gemeente Borsele

- Ir. T.G. van der Meer
- Provincie Zeeland, directie Milieu en Waterstaat
- M. van Overloop
- Wethouder gemeente Reimerswaal
- Drs. C.M. de Reu
- Ministerie van Verkeer en Waterstaat
- Dr. H.L.F. Saeijs
- Ministerie van Verkeer en Waterstaat
- Th. A.M. Steenkamp
- Burgemeester gemeente Hontenisse
- G.A. van de Voorde
- Wethouder gemeente Hulst
- Ir. A.W.H. van Weelderen
- Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij
- Mr. J.F. Wijsma
- Ministerie van Economische Zaken
- Vacature
- Ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer
- Vacature
- Inspectie van de Ruimtelijke Ordening in Noord-Brabant, Limburg en Zeeland

Colofon

Tekstredactie: B+U Projecten Utrecht, Rob Bijnsdorp

Vormgeving en pre-press: B+U Projecten Utrecht, Enk Ultenbogaard (bNO)

Fotografie en copyright foto's: Aeroview Rotterdam, Dick Sellenraad.

Druk: Pitman B.V., Goes

Uitgave: Bestuurlijk Overleg Westerschelde

p.a. Provincie Zeeland, Postbus 153, 4330 AD Middelburg.

Telefoon: 01180/31011 Telefax: 01180/34781